

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — no-
deljska izdaja ce-
loletne 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECC

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 59.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Tri socialne rane

Strašna borba za življenje, ki zahteva dandanašnji toliko žrtve, stavlja našemu občestvu vedno večje naloge. Največjo moč in možnost pa tudi odgovornost, da skušajo urediti naše gospodarsko življenje in socialne razmere, imajo zakonodavna telesa, ki s svojo pravico inicijative na tem polju lahko izpodbudijo državo k najgloboksejšim reformam. Da se da tudi v današnjih razmerah na socialnem polju veliko storiti ne samo za omiljenje obstoječe bede, ampak tudi za načeloma pravičnejše odnose med delavstvom in delodajavci in za dostojnejše delovne pogoje — to nam dokazuje odlična akcija prezidenta Roosevelta, ki ima po oglasnem priznanju vedno večje uspehe. Kjer take inicijativne sile in volje ni, tam se je seveda treba zadovoljiti s tem, da se v okviru obstoječih zakonov preprečuje vsaj najhujše zlo, da se zadržuje socialna reakcija, ki skuša »rešiti« socialno vprašanje na račun slabjšega, in da se olajša usoda žrtve neusmiljenega kapitalizma.

Ce se omejimo na čedalje bolj naraščajoče bolne pojave sedanje gospodarske stiske in socialnega nereda, in če jim iščemo leka v nekaj danih možnostih, potem smo primorani, da zopet opozorimo na zanemarljivo proletarsko mladino, ki je je vsak dan več. Ali se res nihče še ni vprašal, kaj bo čez deset, dvajset let, ko bodo stali pred celo armado mladih ljudi, ki bodo predstavljali največje sovražnike obstoječe družbe — pa ne samo obstoječe družbe, ampak vsakega reda, vsake oblasti in avtoritete in vsakih moralnih odnosov človeškega sožitja sploh? Saj je ena glavnih dolžnosti vsakega, ki je postavljen na čelo občestvenih zastopov, in nosi odgovornost za javno blaginjo, da ne čaka, dokler iz majhnega zraste veliko, ampak da skuša občestvu nevarno zlo čimprej zadušiti v klici. Ne moremo si pa misliti večje nevarnosti za našo družbo kakor je mladina, ki raste v gmojni bedi in moralnem propadanju, ki budi in razvija antisocialne nagone in predstavlja eksplozivni material najhujše vrste. Občine imajo še vedno toliko sredstev in možnosti na razpolago, da se temu zlu postavijo v bran in zadržijo moralno kugo in socialno anarhijo, ki se mora soditi iz takega naraščanja že v najnežnejši dobi zagrenjene, pokvarjene in sami sebi prepuščene mladine. Zlasti naša prestolnica ima v tem oziru dolžnost, da nekaj temeljitih ukren, saj se bodo na ta način prihranili narodu težki milijoni, ki jih bomo morali trošiti pozneje, ko bodo padli vsi bolni, zločinski ali drugače negodni elementi, ki bodo zrastle iz mladih zanemarljivcev, nam vsem na breme — neglede na socialno pogubne posledice take proletarijizacije, takega poganjenja številnega sloja ljudstva, v najhujšem pomenu besede. V ljubljanskem občinskem svetu je bil letos stavljen predlog, da se ustanovi za zanemarljivo mladino zavetišče, ki bi bilo pravo vzgojevališče s hrano, celodnevним bivanjem in prenočiščem, torej pravi dom, kjer bi mladina dobivala tudi primeren poduk in za življenje koristno usmeritev; žalibog je ta predlog padel, dasi je bil po našem mnenju za financiranje takega zavoda predlagan najbolj primerni način obdavčenja, na alkohol namreč — kmalu na to je banovina posegla po tej taksi na opojne pijače in mesto je ob vir, s katerim bi se bilo moglo na temeljit in srečen način poskrbeti za te male revčke, ki proti svoji boljši naruri po naši krivdi dorajajo v nepriprave, potepuhe in zlodeje ter anarhiste.

Danes hočemo opozoriti še na drug pojav, to je na naraščanje vzraslih malopridnežev, na kugo barabstva, ki se širi tako rapido, da je zadnji čas, da se proti temu storijo drakoniki ukrepi. To so individui, ki izrabljajo brezposelnost v beračenje, ne da bi sploh imeli namen, se kadarkoli kateregakoli dela lotiti, ker gre za moralno do zadnje stopnje propale, vlačugarske in delamrznne elemente, ki povrh tega upirajo od časa do časa največje ekscese in delajo na javnih mestih pohujšanje. Policija ne more proti njim kaj radikalnega ukreniti — tako slišimo — ker je v to svrhu potrebno, da storijo kak prestopek. Toda mi smo prepričani, da bi se na vsak način dal dobiti, čeprav iz preteklega ali predpreteklega stoletja kak policijski patent tudi za subjekte, ki se slučajno ne zalotijo na kakem prestopku v smislu kazenskega zakonika — ker če nas ne moti spomin, so imele policijske oblasti v vseh časih in krajih obsežno ingerenco tudi na slučaje, kjer gre za preprečenje pohujšanja, nedostojnega vedenja, pijančevanja in podobnih pojavov demoralizacije, ki so tik na meji med dobrim in slabim. To so pojavi, ki po mnenju mnogih uglednih strokovnjakov upravljajo celó zopetno uvedbo batin. Sicer pa je zoper to še radikalnejše sredstvo: za današnje malopridneže je treba zopet uvesti prisilno delo in jih s silo pritegniti k javnim delom; ker je za to treba državnega zakona, naj da naš parlament pobudo, da se nemudoma sklene v korist države in zajetev huliganstva. Namesto da krepki individui nadlegujejo poštene državljane, da jih podpirajo v brezdclju in barabstvu, naj se jih pošlje v kolonah osuševati močvirja, trebit zapuščeno zemljo, orat, postavljati hiše, zidati za državo važne objekte, pogozdevat Kras, regulirati naše reke, graditi avtomobilske ceste, meliorizirati in pripravljati kolonizacijo — saj tega dela je v naši državi še za pol stoletja, če ne več!

H koncu še eno opazko. Skrb za siromake je v naši ljubljanski občini urejena, čeprav ji še veliko manjka do viška, ni pa postavljena na pravo podlago skrb za časosno brezposelnost, v kateri ni pravega sistema. Tudi ta skrb naj bi se naslanjala na načelnike okrajev, ki imajo o osebah, ki so brez lastne krivde brez posla, še najboljše evidenco in ki tudi vedo, koliko so v resnici podpre potrebni in v koliki višini. Sploh bi se socialnokarativna in socialnoskrbna akcija občine morala v celoti opirati na načelnike okrajev, ki razmere in potrebe bolj poznajo nego birokratični aparat občine in ki morejo tudi pritegniti k svojemu delu zasebno karitativno akcijo ter za socialno skrbstvo zainteresirati najširše kroga.

Velik govor bolgarskega diktatorja K. Georgijeva

Mir na znotraj - mir s sosedi ...

Veselite nad zblizanjem z Jugoslavijo

Sofija, 12. julija. AA. Predsednik vlade Kimon Georgijev je imel danes v nabito polni dvorani gledališča velik političen govor, ki so ga v vsej državi pričakovali z največjo napetostjo. Razen množestvenih poslušalcev v dvorani sami so govor poslušale tudi velike množice prebivalstva, zbrane pred zvočniki v raznih krajih mesta.

Vojska je pokazala

Predsednik vlade je v začetku svojega govora obrazložil žalostni položaj, v katerem se je nahajala država tik pred izpremembo vlade meseca maja. Dejal je, da je bila edina pot za preprečitev katastrofe, ki je grozila Bolgariji, sestava nadstrankarske vlade. Ker posamezne stranke in skupine niso imele dovolj čuta dolžnosti in se niso mogle sporazumeti zastran sestave takšne vlade, je pokazala bolgarska vojska, kjer je bila ljubezen do domovine zmerom večja od vseh drugih momentov, da ima dovolj moči, da more popeljati narod v smer, ki drži k obnovi in blagostanju.

Predsednik vlade je nato popisal okoliščine, v katerih je nastala izprememba vlade, in poudaril, da je vladar odobril in brez pridržkov podprl ustanovitve nove vlade in njene sklepe. Vzememo sodelovanje med krono in vlado, je v zvezi s tem dejal Georgijev, je že sama po sebi presekala vse zlobne pripovedke, ki so se začele takrat širiti.

Bistvo novega režima

G. Georgijev je nato obširno popisal bistvene karakteristike novega sistema, ki ima namen preurediti državo na temelju načela čvrste, avtoritativne in strokovne vlade ter parlamenta, sestavljene iz zastopnikov glavnih činiteljev gospodarskega in kulturnega življenja in predstavnikov posameznih poklicev. Parlament bo ne samo politično zastopstvo, temveč bo hkratu tudi služil kot korektiv, če bi se morebiti križali interesi med posameznimi gospodarskimi skupinami. Takšen parlament bo mogel pravilneje in z večjim poznavanjem stvari ter popolneje presojeti tudi v vseh političnih in splošnih nacionalnih vprašanjih.

Na socialnem polju, je nadaljeval Georgijev, bo vlada posvetila posebno pozornost kmetstvom življu ter interesom gospodarsko slabših slojev mestnega prebivalstva. V gospodarski politiki bo vlada delala za pomirjenje stanovskih nasprotij.

Delo nove vlade

V daljšem poteku svojega govora je predsednik vlade popisal delo nove vlade od prihoda na oblast pa do danes. Poudaril je reforme na polju upravne razdelitve države, komunalne ureditve, javnega pouka, sodstva in financ, ter naglasil, da se je po zaslugi teh reform že v tekočem proračunu dosegel prihranek 478 milijonov levov. Reforme se bodo nadaljevale, dokler se popolnoma ne izvede program, ki si ga je zadala sedanja vlada.

G. Georgijev je nato prešel k vprašanjem varnosti in zakonitosti ter miru in reda v državi. V zvezi s tem je omenil odločni nastop vlade zoper nekatere neodgovorne činitelje, zaradi katerih redna državna oblast ni mogla v nekaterih krajih države, kjer so se dogajale mnoge nezakonitosti, redno funkcionirati. Ta nasilja niso bila samo škodljiva miru in varnosti v državi, temveč so ogrožala tudi ugled države v inozemstvu. Vlada je obnovila avtoriteto države in okrepila svoj ugled z obnovo reda v teh krajih in z razpustom velikih revolucionarnih organizacij ter z zaplenbo orožja, ki so ga nekateri nezakonito spravljali in kupičili.

Predsednik vlade g. Georgijev je omenil tudi izvedbo točke 14 vladnega manifesta od 19. maja, ki govori o tem, da pridejo vsi kraji v Bolgariji pod dejansko državno oblast. Pri izvajanju te točke svojega programa je vlada ukinila obsedno stanje v petriškem okrožju in razpustila notranjo makedonsko revolucionarno organizacijo ter zaplenila vse orožje te organizacije. Pri tej priliki je zaplenila 81.998 pušk, 47 strojne, 64 revolverjev, 15 avtomatskih pušk, 36 granat, 7.767 bomb in 701.308

Žaloigra plebiscita v Posarju

Ljudstvo, ki ne mara k domovini

„Mi se bomo vrnili nazaj k Nemčiji, ko bo zopet svobodna“

Saarbrücken, 11. julija. ICF. Katoliško prebivalstvo Posarja se z veliko vnemo pripravljalo na ljudsko glasovanje, ki naj odloči o usodi te nemške deželice. Katoliški Posarci so se odločili, da ne bodo glasovali ne za Francijo, ne za Nemčijo, marveč za to, da ostane vse pri starem. Za Francijo ne, ker so Nemci in niso narodni izdajalci, za Nemčijo pa tudi ne, dokler vladajo v Nemčiji sedanje razmere fašističnega terorja. Njihovo glasilo »Die Neue Saar-Post« je objavilo manifest, ki pravi, »da posarški katoličani niso odgovorni za to, da se pravo krščanstvo in pravo nemštvo moreta razvijati dandanašnje le izven meja nemške države«. Oni odklanjajo nemško skupnost, ki je odvisna le od nasilstev in od strahovlade. Zato so odločni, da se bodo borili za prave krščanske in narodne sve-

čimbolj naše mesto narašča, čim večja je gospodarska stiska, tem večja je dolžnost in odgovornost vseh faktorjev javnega življenja in javne uprave, da se razširi in poglobi socialnoskrbno delo in da se okrepljajo obrambna in preprečevalna sredstva zoper socialno mizerijo in moralno propast ter katastrofe.

nabojev za puške. Množina v petriškem okrožju zaplenjenega orožja dokazuje, v kakšni nevarnosti je bila naša država, zlasti glede londonskega pakta o definiciji napadalca.

... žejna miru

Glede zunanje politike je Georgijev dejal, da pozna složna in urejena Bolgarija samo eno zunanjo politiko, to je tisto, ki more koristiti narodu. Vlada ve, da si bolgarski narod predvsem želi miru. Georgijev je pri tem pripomnil, da je Bolgarija v preteklosti že nekajkrat doživela nesrečne vojne, zato so njene želje danes daleč od vojn in jo vodi izključno samo neomajna politika miru. Ta politika za nas ni publa fraza, temveč prava življenska potreba. Bolgarski narod ne niti slišati o kakšnih pustolovčinah. Globoko je prepričan, da more njegovim življenskim interesom ustrezati le politika miru. S takšno politiko bo Bolgarija ustvarila ozračje prijateljstva in medsebojnega zaupanja med seboj in drugimi državami, to ozračje bo pa rodilo mnogo ugodnih posledic ter pripomoglo k ureditvi tudi najtežjih vprašanj, kakršnih je brez dvoma tudi v bolgarski zunanji politiki.

Georgijev je nato dejal, da je mogel z zadovoljstvom ugotoviti, da je vse inozemstvo pravilno ocenilo miroljubno in lojalno bolgarsko politiko. Izprememba 19. maja, je naglasil predsednik vlade, ne samo ni izpremenila stališča inozemstva do nas, temveč je nasprotno še bolj okrepila zaupanje, ki ga ima inozemstvo v našo lojalnost. Zakaj ta izprememba je le še utrdila prepričanje, da smo dejansko miroljuben narod in sposobni za vztrajanje v tej smeri. V tem pogledu mi je mnogo do tega, da izrečem našo zahvalo velesilam, ki so vse brez razlike pravilno presodile najnovejšo dogodke na Bolgarskem. Prepričan sem, da so tudi v vseh drugih državah našo politiko sporazuma sprejeli z zadovoljstvom in z zaupanjem.

Dalje je Georgijev poudaril, da je Bolgarija kajpada največ do tega, da zboljša odnose s sosednimi državami.

Odnosaji z Jugoslavijo

»S posebnim zadovoljstvom moram naglasiti, kako naglo in uspešno so se konec maja t. l. končala pogajanja med Bolgarijo in Jugoslavijo o trgovinski pogodbi in veteranski konvenciji. To dejstvo dokazuje, kako lahko se dajo urediti pereča vprašanja, če se rešujejo v atmosferi sporazuma in medsebojnega zaupanja. Bolgarija je trdno prepričana, da bodo tudi ostala, še vseča vprašanja med

Kimon Georgijev

Bolgarijo in njenimi sosedi prav tako uspešno urejena, kadar se bo začelo o njih razpravljati.

V tej smeri so se dosegli že nekateri stvarni uspehi. Nato je z zadovoljstvom ugotovil, da vzdržuje Bolgarija prijateljsko razmerje tudi z drugimi državami, in dejal, da bo bolgarska vlada vse storila, kar je v njenih močeh, da še bolj okrepi te odnose, v katerih vidi dragoceno poročilo za kulturno in gospodarsko sodelovanje. Pri tej priliki je predsednik bolgarske vlade poudaril zvestobo Bolgarije do Zveze narodov. Ime in poslanstvo te vzvišene mednarodne ustanove sta v našem narodu zmeraj zbujali občutek zaupanja in nade. To spoštovanje do Društva narodov in njegovih statutu nas je tudi vodilo pri določitvi našega stališča nasproti balkanskemu paktu.

G. Georgijev je zaključil svoj govor z naglasitvijo vere Bolgarije v mednarodno pravico.

Govor predsednika vlade so na več mestih prekinile dolge in navdušene ovacije množestvenih poslušalcev.

Nekaj luči v labirintu evropskih paktov

Kaj predlaga Francija in kaj je obljubila Anglija? Vsebinska londonskega sporazuma

Pariz, 12. julija. TG. Ker iz časopisja ni mogoče jasno izvedeti, kaj je Francija v Londonu predlagala in kaj je dosegla, se je Vaš dopisnik obrnil na merodajno mesto in dobil sledeča obvestila o francoskih načrtih in o angleškem stališču.

Francija in Rusija sta se spomladi sporazumeli, da predlagata sklenitev dveh velikih državnih zvez, in sicer:

1. severovzhodno zvezo, ki ji pristopijo Rusija, Estonija, Litva, Letonika, Finska, Poljska, Nemčija, Francija in Českoslovaška.

2. južnovzhodno ali sredozemsko zvezo, ki ji pristopijo Francija, Italija, Jugoslavija, Grčija, Romunija, Turčija in Albanija.

Namen zvez (v francoščini je informator rabil besedo »ligue«) je čuvati status quo, to je dosedanja politična in ozemeljska ali teritorialna red

v Evropi v toliko, v kolikor ga ne bi spreminjala Zveza narodov sama s pomočjo člena 19 pakta Zveze narodov, ki dovoljuje sporazume in miroljubne spremembe tako političnega kakor teritorialnega reda.

Francosko-ruski predlog zahteva, da se mora vsaka država, ki je vstopila v zvezo, obvezati, da bo svojemu zemljepisnemu sosedu prišla na pomoč v primeru, da ga kdo napade. Poleg tega bi se pa še Francija in Rusija obvezali, prva, da jamči za ruske zapadne meje, Rusija pa, da jamči za francosko vzhodno mejo, ki so jo dosedaj zajamčile že države, ki so podpisale lokarnsko pogodbo, a med katerimi še Rusije ni bilo.

Zveze, ki jih predlagata Rusija in Francija, so torej istočasno nenapadalne (obveznost, da se države med seboj ne napadajo) in varnostne ali pogodbe o medsebojni pomoči (obveznost, da druga drugo branijo pred tujimi napadalci).

Ce se Franciji in Rusiji posreči uresničiti obe zvezi, potem bo predlagala še tretjo, ki bi združila vse podpisnice 1. lokarnskega sporazuma (Francija, Belgija, Italija, Anglija), 2. severovzhodne (glej zgoraj!) in 3. južnovzhodne zveze (glej zgoraj) in določila, kakšni so odnosi teh zaveznikov do pakta Zveze narodov.

V Londonu Berthou ni zahteval od Anglije, da se njenim paktom pridruži. Dosegel je pa od angleške strani sledeče:

1. Anglija bo ostala izven teh zvez, a jim na čelno ne nasprotuje. Rada bi pa imela, da se ji udeležita tudi Italija in Nemčija, kar hoče tudi Francija. Torej popoln sporazum.

2. Anglija sprejme, da se te zveze povečajo z lokarnskim paktom in sicer tako, da Angliji ni treba sprejeti nobenih novih jamstev.

3. Anglija nima več ničesar proti zblizanju in sodelovanju med Francijo in Rusijo.

4. Anglija bo torej dobrohotno spremljevala francosko-ruske napore, ne da bi se jim osebno pridružila, a tudi ne, da bi jim kjerkoli nasprotovala.

5. Anglija ne nasprotuje več vstopu Rusije v Zvezo narodov.

To je vsebina londonskega sporazuma.

Dunajska vremenska napoved: Južne Alpe: Oblačno. Soparno. Nagnjenje k netihtam.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno jasno s naglim porastom oblačnosti, lokalne nevihte vendar niso izključene.

Tartarescu v Parizu

Sklepanje vojaške pogodbe?

Pariz, 12. julija. b. Romunski ministrski predsednik Tartarescu je imel danes daljšo konferenco s francoskim zunanjim ministrom Barthoujem, nato pa ga je sprejel še predsednik vlade Doumergue, ki mu je podelil običajno večerjo. V političnih krogih se poudarja, da je obisk Tartaresca po londonskih razgovorih zelo važen političen dogodek in da se bodo po tem obisku romunškega premiera močno okrepile zveze med Francijo in Romunijo.

Komunistična »Humanite« ostro napada romunskega ministrskega predsednika Tartaresca, za katerega pravi, da je prišel v Pariz v svojstvu vojnega ministra, da sklepe vojno konvencijo in dobi denar za oboroževanje Romunije.

Ozadje francoske ofenzive

Pariz, 12. julija. b. O vzrokih, ki so dovedli do vzhodnega lokarnskega pakta, objavlja Pertinax v »Echo de Paris« zanimive podatke, iz katerih je razvidno, da je glavni vzrok vzhodnega lokarnskega pakta sprememba v francosko-sovjetskih odnosih. Od jeseni preteklega leta je sovjetska Rusija nič manj kakor šestkrat ponudila Franciji tako

politično in vojno zvezo. Francija je to zvezo dosledno odklanjala. Sele, ko je Rusija šestkrat ponudila Franciji tako zvezo, je Francija ni mogla odkloniti, ker se je bala, da bi se Moskva lahko približala Berlinu ter bi v tem primeru zopet oživila rapalska pogodba.

Regionalni pakti niso nič drugega kakor napori, da se ruski predlog spravi v sklad z ženevskimi določbami, po katerih se regionalni pakti sklepajo lahko samo na temelju absolutne enakopravnosti. Če bi Nemčija, Italija ali pa Poljska nasprotovala vzhodnemu lokarnskemu paktu, bi nadaljevala Francija svojo akcijo, da pridobi sovjetsko Rusijo. Malo zvezo in balkanske države za skupno sodelovanje. V tem primeru bi ta pakt predstavljal obrambno zvezo.

Barthou potuje v Rim

Pariz, 12. julija. b. »United Press« čuje, da bo francoski zunanji minister Barthou kljub vsem demantijem v kratkem odpotoval v Rim. To se bo izvršilo menda že ob koncu tega meseca. Barthou potuje v Rim v zvezi z londonskimi pogajanjmi, po katerih se je angleška vlada obvezala, da bo glede na sredozemski in vzhodnolokarnski pakt ostala nevtralna.

Stara rana se odpira

Za Mussolinija je Cerkev samo „pomožna sila“ Značilna polemika med »Osservatore« in »Popolo

Rim, 12. julija.

Največjo senzacijo je povzročil danes uvodnik v znanem Mussolinijevem organu »Popolo d'Italia«. Članek ima naslov »Vera in filozofija v šolah« ter je naperjen proti nekemu članku vatikanskega glasila »Osservatore Romano«, ki bi ga diplomatična javnost ne bila opazila, če ne bi zdaj z njim v omenjenem režimskem listu polemiziral neki brez dvoma ugleden in merodajen predstavniki fašizma.

»Popolo d'Italia« najprej ugotavlja, da je »Osservatore Romano« porabil priliko, ko je neki veroučitelj na nekem italijanskem kraljevem liceju predlagal, da se naj učni knjigi zgodovine in filozofije, ki sta jih napisala Ruggiero in Fiorentino, odpravita, ker da sta polni zmot in protestantskih in modernističnih nazorov. Ta predlog je bil od profesorjskega zbora liceja odklonjen z motivacijo, da je v stvari kompetenten samo minister.

Nato izvaja »Popolo d'Italia«, da tudi on neče diskutirati o zadevi, katero prepušča ministru, kateri je te knjige odobril. Pač pa hoče pribiti način, s katerim je »Osservatore Romano« postavil to vprašanje. Glasilo Vatikana trdi namreč, da je bil namen italijanske vlade ob sklenitvi konkordata, da se ponk v vseh predmetih prilagodi verskemu poduku, in zato se morajo — pravi »Osservatore« — rabiti v šolah knjige, ki niso v nasprotju z versko doktrino. Profesorjski zbori imajo dolžnost, da zahtevajo take tekste, ki bodo v skladu z verskim nazorom. Med filozofijo in vero ne more biti pravega nasprotja in zato mora država izločiti vsak pouk, ki bi nčil tako nasprotstvo.

Na to odgovarja glasilo g. Mussolinija »Popolo d'Italia«, čes, da »Osservatore Romano« ne zahteva nič več in nič manj, kakor da morajo profesorji, ki so mnenja, da med filozofijo in vero obstoja nasprotje, šolo zapustiti in da je dolžnost države, da jih k temu prisili. Nadalje sledi iz izvajanja »Osservatora«, da morajo državne učne knjige biti izbrane od Cerkev ali pa vsaj dobiti njeno odobrenje, ker je le ona pravi tolmač katoliške religije, ki je religija države. Fašistični režim pa je — tako pravi »Popolo d'Italia« — mnenja, da je italijanska država storila veliko uslugo Cerkev že s tem, ko je v lateranskem paktu pristala na to, da ima Cerkev pravico izbrati besedilo veroučnih knjig, ne da bi država imela pravico, dati k tem tekstom svoje soglasje. Če je pa res, da Cerkev zahteva, da mora ona

izbrati tudi knjige glede drugih predmetov ali pa vsaj biti z njimi soglasna, to — pravi glasilo — ni samo pretirano, ampak vzbuja tudi skrb laične državne oblasti. Če je država zopet uvedla verski pouk v osnovni in srednji šoli, kjer se pripravlja moralna podlaga mladega človeka, kjer pa se cerkveni nazor še ne motri kritično, pa še nikakor ni pristala na to, da bi Cerkev nadomestila državo glede izbire knjig in učiteljev, ki predavajo ostale predmete. Država — nadaljuje »Popolo d'Italia« — dopušča največjo svobodo diskusije na verskem polju in je edina oblast, ki ima pravico razsodbe v takih diskusijah. Dokler ima država svoje lastne organe, ki presojajo in izbirajo učne knjige, nima noben profesorjski zbor pravice, da zahteva spremembo teksta, ki je bil odobren od ministra.

Nato sledi končni odstavek, ki po ostrostri svoje formulacije jasno kaže, da je ostala fašistična Mussolinijeva država na isti areligiozni laični podlagi, kakor je bila bivša liberalna država. »Popolo d'Italia« zaključuje namreč svojo polemiko z glasilom Vatikana s sledečimi besedami: »Država ne dopušča tudi ne indirektnega poseganja v sfero svoje oblasti. Zakaj sicer bi zgodovina, znanost in filozofija zopet morali prilagoditi se dogmam krščanstva in katoličanstva kakor v prejšnjih stoletjih žalostnega spomina. Toda v Italiji, ki je bila bolj kot katerakoli druga država priča mučeništva učenjakov pod duhovno reakcijo in priča mučeništvu domovine pod tujsmi gospodstvi, v tej Italiji je upanje na to, da bi Cerkev mogla zopet zavladati nad šolo, naravnost absurdno.«

Ta izvajanja, zlasti pa njih ostri konec, so zbudila pozornost radi tega, ker dokazujejo tezo, ki jo je diplomacija vedno vzdrževala, da namreč Mussolini nikoli ni menjal niti je kdaj mislil menjati liberalne podlage svoje države v kulturnem in moralnem pogledu. Njegovemu nazoru je Cerkev samo »pomožna sila«, ki naj bi pomagala utrditi njegov režim, in on ji celo njeno očitno samostojnost na polju vere priznava samo kot neko koncesijo, katero ji je on dal. Ne ve se, ali je omenjena polemika samo slučajna, ali pa kaže na neko še latentno nasprotje med državo in cerkveno oblastjo, ki jo je Mussolinijev glasilo izrazilo, da dá duška nekemu zagrenjenju, ki ga čuti režim napram Vatikanu iz kakšnih še neznanih vzrokov. Ker bo »Osservatore« gotovo odgovoril, bo bržčas kmalu mogoče ustvariti si o tem jasno sodbno. Na vsak način pa je fašistični režim zopet razgalil svojo svobodomiselno kulturno podlago in svoj protikrščanski državnoabsolutistični nazor.

Iz poučenih krogov se sliši resno mnenje, da nerazpoloženje Mussolinija izvira iz tega, ker Vatikana noče podpirati njegove protifrancoške — protiangelske, — to je protievropske — politike. To je namreč po štirih letih prvi članek napisan proti Vatikanu. In to pada v oči!

Sven Hedinova usoda

Sanghaj, 12. jul. p. Po še nepotrjenih vesteh so že izpustili znanega švedskega raziskovalca Svena Hedin, ki baje ni bil ujet od roparskih banditov, kakor se je sprva poročalo, ampak od vstajskih čet generala Mahungjana v zahodnem Turkestanu. Prva poročila od njete Sven Hedinove ekspedicije so prišla iz Kašgarja in pravijo, da je bil Sven Hedin postavljen pred vojaško sodišče, ki pa se je prepračilo, da je namen njegovega potovanja čisto znanstven in da bo vsled tega takoj izpuščen na svobodo.

Ruska pelletka

Moskva, 12. julija. TG. Blizu mesta Taškent v ruskem Turkestanu so pričeli graditi velikansko električno centralo na obali reke Čirčik, ki bo imela kapaciteto 280.000 kilovatov, medtem ko bo kemična tovarna, ki se bo priključila elektrarni, lahko proizvajala 250.000 ton umetnih gnojnih. To bo največja zgradba, ki jo obsega druga pelletka sovjetske vlade. Stroški zanjo bodo znašali približno 800 milijonov rubljev.

Drugi tir sibirskih železnic

Moskva, 12. julija. TG. Gradba drugega tira za dolgo čezsibirsko železnico iz Karimskaje v Vladivostok je končana. S tem se odpirajo velike možnosti za gospodarski razmah in za razvoj trgovinskega prometa v ruski Aziji, ker sedaj je dana možnost, da se vlaki izognejo vzhodni kitajski progi, ki je v mandžurskih rokah. Progo so gradili predvsem politični jetniki.

Capetown, 12. jul. p. Iz južnoafriške Unije je bil izgnan vodja hitlerjevske mladine za jugozapadno Afriko, stotnik Locken. Pri preiskavi je našla južnoafriška policija dokaze, da je vršil vojaško volunstvo.

Hitler o „zaroti“ in „zarotnikih“

„Mene so hoteli ubiti“

Razgovor Hitlerja z dopisnikom „Gazette del Popolo“

Rim, 12. julija. b. Uredniku lista »Gazette del Popolo« Pietru Solariju je dal nemški državni kancelar Hitler intervju. Solarija je sprejel v svojem delovnem kabinetu. Hitler je ljubeznivo odgovoril na vsa postavljena mu vprašanja. Solari pravi, da je iz Hitlerjevih oči sijala neka bol zaradi zadnjih dogodkov, ki so ga prisilili, da energično pretrga vse zveze s svojimi tovariši in sodelavci, od katerih so bili nekateri njegovi najboljši prijatelji, do katerih je imel tudi velikansko zaupanje, ter da se jih na radikalni način iznebi.

O zaroti je Hitler dejal: Ta zarota, ki se ne more primerjati s Katalinino zaroto, je bila zadušena v kali in se torej nihče več ne more upreti ali pričeti s slično akcijo. Mase članov narodno-socialistične stranke in mase nemškega naroda nimajo razumevanja za zarote, ampak zahtevajo samo delo in kruh in tudi niso sodelovale pri zaroti, ampak so stale zveste sedanjemu režimu. Te mase pa so vendar razumele pomen zadnjih dogodkov, ki jim je bil tudi resen opomin. Jaz sem večkrat opominjal ljudi, ki so se 12 let borili z mano, naj računajo na stvarnost in izpolnjujejo zvesto svojo dolžnost.

Pred par tedni se sem še več kakor pet ur razgovarjal z enim od svojih prijateljev. Solarij povdarja v svojem članku, da Hitler ni hotel povedati ime tega človeka, iz besed pa je sklepal, da je bil to umorjeni kapetan Röhm. V tem razgovoru sem opozoril svojega prijatelja, naj resno sodeluje z mano, ker se bova morala sicer drugače brezpogojno raziti. Ti nasveti in opomini pa niso zalegli prav nič. Pot, po kateri je šel ta moj dvajsetletni sodelavec, ga ni samo oddaljila od mene, ampak je šel celo tako daleč, da je nastopil proti meni.

Solarij je vprašal Hitlerja, ali je res, da zarota ni bila naperjena proti njemu, ampak da so nasprotniki zahtevali le, da izpadejo iz sedanjih vlade nekateri ministri, nakar naj bi Hitler rekonstruiral svoj kabinet. Hitler je odgovoril: To je laž. Zarotniki so vzeli na piko predvsem mene in jaz bi moral biti njihova prva žrtev. Mene so hoteli umoriti. V ostalem pa je zelo malo verjetno, da bi v slučaju, če bi puč uspel, prisilili mene, da prevzamem predsedstvo take vlade. Hitler je povdaril, da njegova intervencija ni samo zadušila zarote, ampak je preprečila tudi nevarne politične metode, ki so se jih narodni socialisti posluževali v borbi proti demokratskemu režimu, katerih metod pa se nekateri člani narodno-socialistične stranke še sedaj niso mogli odvaditi. Konspirirali so in pripravljali puč s sredstvi, s katerimi sem uničil prejšnji režim. Zarotniki se niso mogli vzdržati teh metod niti tedaj, ko smo dali državi sedanjo obliko, ki jo vsebuje naš program. Oni so se še naprej borili proti državni oblasti in niso računali s tem, da so se časi spremenili. Pri nekem zarotniku se je našel dnevnik, v katerem so zabeleženi vsi dogodki. V tem dnevniku so zabeležili vsi tajni sestanki, na katerih so se stalno pripravljale prave karbonske zarote. Zaposleni s tem delom pa so zarotniki popolnoma zanemarjali narod in zaradi tega si niso pridobili simpatij narodnih slojev. Hitler je dejal, da bo imel jutri priliko, da pred nemškimi državnimi zborom podrobno oriše zadnje dogodke v pravi luči in da pojasni tudi sedanji položaj. To bo konec obračuna z revolucionarji.

Na koncu intervjuja je Hitler še pristavil z ozirom na pisanje inozemskega tiska: Nekateri inozemski časnikarji obžalujejo usodo 10 ali 12 žena in nekaj otrok onih krivcev, ki so bili umorjeni. To je človečansko, toda oni, ki jih obžalujejo, so se pregrešili proti državi in proti svojim družinam in proti humanosti. Jaz sem nastopil v obrambo režima zato, da rešim vse one družine, ki bi trpele v primeru, če bi se puč posrečil, kajti če bi wiesenska zarota uspeła, bi danes v Nemčiji ne jokalo samo 10 ali 12 žena in otrok, ampak tisoč in tisoč. Zato ni bilo humano od onih, ki so hoteli vreči državo v kaos in meščansko vojno. Prepričan sem, da bi

prvi vstaji sledila druga in tretja in Nemčija bi kmalu prišla v vrsto onih držav, kjer so revolucije na dnevnem redu.

Vsi nehitlerjevski ministri so prošli za razrešitev

Berlin, 12. julija. TG. V krogih dopisnikov inozemskih časopisov se vzdržuje vest, da so vsi ministri nemške vlade, ki ne pripadajo narodno-socialistični stranki, vložili prošnje za odstop. Med njimi se nahajajo dosedanja gospodarski minister Schmidt, finančni minister Schwerin-Krosigk, zunanji minister baron Neurath, notranji minister Elz von Rügenach ter podkancelar von Papen. Samo vojni minister Blomberg se za enkrat ni pridružil svojim tovarišem. Državni kancelar Hitler je ostavko zavrnil, nakar so se ministri obrnili neposredno na predsednika Hindenburga s prošnjo, da jih razreši, ker da so bili popolnoma varani glede namena in pomena krvavega čiščenja dne 30. junija in ker si danes ne upajo več nositi odgovornosti za nered, ki je nastal nad vsemi plastmi naroda in v državni upravi. Ni še znano, kakšno stališče je zavzel predsednik Hindenburg. Papena, ki je dvakrat prošil za sprejem, Hindenburg ni maral sprejeti.

Danes se zbere državni zbor

Berlin, 12. julija. b. Vse priprave za jutrišnji sestanek državnega zbora so končane. Največjo pozornost posveča ves nemški narod govorniku, ki ga bo imel Hitler o vzrokih žalostnih dogodkov, ki so se izvršili dne 30. junija. V vseh mestih se montirajo na glavnih ulicah in trgih radio-zvočniki, razen tega pa so naprošeni lastniki radio-aparatur, da postavijo svoje aparate na okna, da bi tako lahko slišali Hitlerjev govor, ki nimajo sprejemnih aparatov. V političnih krogih se trdi, da bodo jutrišnje izjave nemškega drž. kancelarja usodepolne in da bo njegov apel na nemški narod sprememba v zgodovini Nemčije.

Nemčija odklanja vzhodni pakt

V tukajšnjih političnih krogih pričakujejo novo ofenzivo s strani nemške državne vlade in Hitlerja. Ta ofenziva bo zagrmela na jutrišnji seji nemškega državnega zbora. Govori se, da bo Hitler govoril o dogodkih v Nemčiji z dne 30. junija zelo malo in da bo to nalogo prepuštil generalu Göringu, medtem ko bo on predvsem pozval v svojem govoru Francijo, da se zopet nadaljujejo razgovori o razorožitvi in varnosti. Pri tem bo Hitler seveda absolutno odklonil, da bi Nemčija vstopila v kakršenkoli vzhodni lokarnski pakt. Se več, Nemčija smatra, da je ta pakt naperjen direktno proti njej. Ker je napovedana angleška demarš v zadevi vzhodnega Lokarna, ki jo bo prejela Nemčija še pred govorom nemškega državnega kancelarja, bo Hitler uporabil to priliko, da jo to, da v svojem govoru odgovori na demaršo angleške vlade. Dopisniki agencije Havas trdi, da bo Hitler v svojem govoru napovedal, da se Nemčija vrne v Ženevo, seveda bo pri tem stavil gotove pogoje.

Švica izganja izzivalce

Bern, 12. jul. p. Švicarski zvezni svet je sklenil izgnati v Curihu bivajočega nemškega državljana dr. Klamperja, člana nemške tajne policije. Dr. Klamper je iskal zlasti zvez z levičarskimi krog, da bi pri njih dobival informacije o emigrantih. Nadalje je nekatere ugledne emigrante navajal k povratku v Nemčijo, kjer bi jih najbrž zaprl.

Poplave na Kitajskem

Sanghaj, 12. julija. b. Zaradi neprestanega deževja in naraščanja vod grozi Kitajski zopet strašna poplavna katastrofa. Po številnih vesteh so že poplavljena ogromna področja. Ker vode neprestano naraščajo, grozi nevarnost, da izgubi pri tem življenje nekaj stotisoč ljudi, ki so zapisani smrti, če ne preneha deževje in vode takoj ne upadejo. O kakšni pomoči tukaj ne more biti govora. Če popustijo še nekateri slabši nasipi, ki so zgrajeni na velikih rekah, potem bo strahovita katastrofa neizogibna in nekaj milijonov ljudi bo našlo smrt v valovju. Po vesteh iz Japonske, je bilo tudi tam mnogo človeških žrtev.

Tokio, 12. julija. b. V severni Japonski so prestopile zaradi neprestanega deževja nekatere reke bregove in je pri poplavih utonilo 250 oseb, 300 hiš in 30 mostov je uničenih. Več tisoč ljudi je brez strehe. Ni še znana usoda 160 delavcev, ki so bili zaposleni ob obali reke Tetori.

Stanke v Ameriki

San Francisco, 12. julija. b. V mestu in na vsej obali Pacifika grozi generalna stavka. Po zadnjih vesteh bo generalna stavka pričela že nocoj ali tekem jutrišnjega dne. Meščani mrzlično nakupujejo hrano, ker se bojijo, da ne bo zadostnega dovoza življenjskih potrebščin. Kakor znano, traja v lukah ob Pacifiku že nekaj časa stavka luskih delavcev zaradi tarif, ki so se sprejele od strani delodajalcev na škodo delavstva. Ker pogajanja niso dovedla do nobenega rezultata, ni preostalo delavcem ničesar drugega, kakor da posežejo po stavki.

Smrtonosni viharji

Pariz, 12. jul. AA. Iz Čikaga poročajo, da je v državi Illinois besnel strahovit ciklon. Nad 100 oseb je hudo ranjenih. V Jacksonvillu je vihar porušil mnogo hiš in prekinil brzojavni in telefonski promet. Škoda znaša 750.000 dolarjev (približno 37 milijonov Din). Med žrtvami tega ciklona se nahaja baje tudi znani ameriški filmski igralec Tom Mix. Vihar ga je zalotil z 20 drugimi filmskimi igralci med predstavo v cirkusu.

Spori na Daljnem vzhodu

Moskva, 12. jul. p. Med Sovjetsko Rusijo in Mandžurijo je nastal zopet nov konflikt. Mandžurske oblasti so namreč izgnale ruskega predstojnika postaje v Harbinu ter več uradnikov vzhodnokitajske železnice, ki so ruski državljani. Mandžurska vlada jim očita, da so delali proti javnim in mandžurskim interesom ter da so najbrž vršili tudi vojnisko službo.

Belgrajske vesti

V soboto, 14. t. m. ob 6.35 se pripelje okoli 70 članov Bolgarsko-jugoslovanskega društva v Sofiji v Belgrad. Med njimi bo več javnih delavcev, novinarjev, zdravnikov, odvetnikov, gospodarstvenikov, obrtnikov in zastopnikov drugih poklicev. Goste bo vodil g. Dimo Kazašov, bivši minister in predsednik Bolgarsko-jugoslovanskega društva v Sofiji.

Belgrad, 12. julija. m. Na današnji dopoldanski seji senata je bila najprej sprejeta konvencija o likvidaciji davka v snižni rapalskega sporazuma med Jugoslavijo in Italijo v tretji coni, nato pa zakonski načrt o državnem računovodstvu in državnem pravonaravnstvu. Prihodnja seja senata bo jutri dopoldne ob 9. Na dnevnem redu bo kot prva točka zakonski osnutek o mestnih občinah. S tem bo jutri senat končal svoje delo in bo odšel na počitnice.

Drobne vesti

Pariz, 12. jul. p. Vojno ministrstvo objavlja uradno, da letos ne bo velikih poletnih vojaških manevrov. Za razlog navaja varčevanje. Pač pa bodo imele vojaške vaje nekatere vzhodne divizije.

Pariz, 12. jul. p. V vsej Franciji vlada silna vročina in je bila v Parizu zabeležena temperatura 34 stopinj Celzija v senci. Danes beleži Pariz rekordno porabo vode. V Seini je na tisoče mrtvih rib. Ribe so poginile radi pomanjkanja kisika.

Dunaj, 12. jul. p. Na predlog zveznega kancelarja dr. Dollfusa je imenovan za državnega podtajnika za državno obrambo generalmajor Viljem Zehner. Rojen je bil l. 1883 in služi v avstrijski vojski že od l. 1900. Danes je novi državni podtajnik že prevzel svoje posle od ministra, generalmajora Schönburga-Hartensteina.

Dunaj, 12. jul. b. Davi je pred vrati župnišča župnika Turnhera v Birsu eksplodirala bomba, ki je močno poškodovala pasajo župnišča.

London, 12. jul. p. Veliko število najodličnejših javnih delavcev v Angliji je danes poslalo nemškemu državnemu kancelarju peticijo, v kateri ga prosijo, naj izpusti nemške pacifiste, ki se nahajajo v koncentracijskih taboriščih.

Rim, 12. jul. b. Semkaj je prišla sovjetska vojna delegacija pod vodstvom generala Fischmana, ki je sestavljena v glavnem iz kemičnih strokovnjakov.

Newyork, 12. julija. AA. Iz Portlanda (država Oregon) poročajo, da je tamkaj policija morala rabiti strelno orožje proti stavkajočim delavcem, ki so hoteli ustaviti neki tovarni vlak.

Iz Avstrije

Ljubljana, 12. julija.

Potniki, ki so nocoj prišli iz Avstrije, pripovedujejo, da so na poti od Semmeringa proti Kapfenbergu opazili ob progi in v kratkih razdaljah kar tri velikanske požare. Gorela so poslopja na dveh bližnjih hribihi, tretji požar pa je bil čisto ob železniški progi in je gorelo neko ogromno poslopje. Potniki niso mogli dobiti nobenih pojasnil o požarih in so se raznesle med njimi vesti, da izvirajo od nar-socialističnih napadov. Potnikom ni bilo dovoljeno izstopiti. Na kolodvoru v Kapfenbergu so stali oboroženi oddelki vojaštva in orožništva.

Dunaj, 12. jul. b. Snoči okoli 10 so narodni socialisti pognali z dinamitom v zrak avto trgovca Austvegena v Salzburgu. Avto je popolnoma uničen. Zaradi eksplozije trpi veliko škodo tudi restavracija, pred katero je bil avto. Trgovca so morali prepeljati v bolnišnico.

Dunaj, 12. jul. b. V Kinnbergu je bil aretiran znani narodni socialist Vutseh, ki je zažgal svojemu političnemu nasprotniku šupo s scenom. Kdo ga je nagovoril, da to izvrši, ni hotel povedati.

Linž, 12. jul. b. Pred deželnim sodiščem se je pričela razprava proti mladoletnemu Francu Güntherju, ki je nameraval izvršiti atentat na dr. Dollfusa, pa so nemške oblasti pravčasno obvestile avstrijsko vlado o njegovi nameri.

Državni tajnik za vojsko

Dunaj, 12. julija. TG. Brigadni general Viljem Zehner je bil imenovan za tajnika državnega obrambenega ministrstva, ki bo Dollfussu svetovalec v vojnih zadevah, katerega si je Dollfuss obdržal sam poleg štirih ostalih portfeljev v novo rekonstruiranem kabinetu.

Slovenska Bistrica v objemu valov

Strahovito neurje nad južnim Pohorjem - Ogromna škoda po povodnji in toči - Divjanje strele

Slovenska Bistrica, 12. jul.

Kaj takega v Slovenski Bistrici ne pomnimo. Neurje s točo in viharjem, a strelo in gromom, s prelomom oblaka in silno povodnjo je streslo večer popoldne vso svojo silo jezo nad Slovensko Bistrico in okolico ter uničilo cvetoča polja in vrtove, razoralo ceste, zbillo v tla vse sadeže, požgalo poslopja ter napravilo ogromno škodo mešanom in okoličinom. Že v tork popoldne je grozila nevihta. Včeraj okoli 2 so se zopet pričeli božiti na obzorju temni oblaki, ki jih je za hip razgnalo sonce in veter, toda okoli treh so zopet prekrili nebo s svojo grozečo temino. Naenkrat je zavil piš, da se je dreve kar pripogibalo, strele so švigale in že so se odprle nebeške zatvornice; pričelo je liti, da nisi razločil predmetov korak pred seboj. Najhujši je bil naliiv okoli četrta na pet, vmes pa je padala toča, debela kot orehi. Okoli pol petih je začela nenadoma tuliti velika slovenjebistriška sirena, s katero se oznanja požar, ter je opominjala ljudi, da grozi velika nevarnost od vode. Na Pohorju, pri Sv. Venčesu, se je utrgal oblak. Silne množine vode so kakor reka prihrumele proti južnemu delu Slovenske Bistrice, kjer jih je zadrževal najprej samostanski zid, ob katerega je butalo nad poldrugi meter visoko valovanje s tako silo, da ga je naposled porušilo. Ko se je zid vdal, je udrla voda v samostan in sirotišnico ter cerkev. V samostanu in sirotišnici je vliomila v pritličju vsa vrata, cerkev pa je visoko preplavila ter se zlivala v mogočnem hudourniku skozi glavna vrata na cesto. V tistem trenutku sta prihrula proti Bistrici še dva nad meter visoka in celo cesto zavzemajoča potoka: po Tržaški cesti in Solski ulici. Vodovje se je združilo na Glavnem trgu ter ga ispremenilo v valujoče jezero. Še ob sedmih, ko je privozil težki mariborski avtobus, je bilo na cesti toliko vode, da se je vozilo skoro do motorja pogreznilo, dočim si lažji avtomobili sploh niso upali zavoziti v nevarnost. Voda je vdirla v kleti, trgovske lokale in stanovanja ter odnašala vse, kar ni bilo trdno pribito. Meščani so se v trenutku nevarnosti osvestili ter začeli s mrzličnim reševanjem. Zlasti so se izkazali gasilci s poveljnikom Bockom, ki je vodil reševalno akcijo ter bi bil skoro sam postal žrtev vodovja. Ko so odprli glavni požarni kanal razlaga odтока vode, je padel Bock v nastali vrtinec, iz katerega se je komaj rešil. Prav tako so s težavo rešili na istem mestu neko žensko. Nagloma, kakor je prihrulo, je vodovje zopet odteklo. Ob četrta na osem že ni bilo o vodi več sledu, ostala je pa za njo strahotna slika opustošenja: ceste kakor razorane, kleti napolnjene z vodo, da so jo morali gasilci sesati z brizgalno, vrtovi v južnem delu mesta popolnoma uničeni, v lokalih in stanovanjih pa vse zablateno. Največjo škodo imajo v samo-

stanu in sirotišnici, kjer je vodovje v pritličju dvignilo vse pode, in trgovec Müller, ki ima nad 8000 Din škode. — Še strašnejše pa je razdejanie v okolici pod Pohorjem: pri Sv. Venčesu, Spod. in Zgor. Ložnici, Cigonah, Videžu, Zafatu in Crncu. Ljudi je zajela nevihta na polju. Pri Crncu je dobila žanjice na polju ter bi bile skoro potonile. Strahotna je bila slika na poljih: toča je zbila vse v črno zemljo in kar je preostalo, je odneelo vodovje. Štirikrat se je vsula toča med nevihto ter eklesila vse.

V Kacijanu-Vrhole je treščilo v hišo posestnika Gešperita. Strel je sledil požar, ki je upepelil hišo in gospodarsko poslopje. Gorelo je kljub silnemu naliivu s tako nevzdržnostjo, da niso mogli rešiti ničesar, razen goveje živine. V Obrežu pri Oplotnici je udarila strela v gospodarsko poslopje mladega posestnika Oblenška ter mu ga užgala. Poslopje je popolnoma zgorelo. V Konjicah je uda-

rilo v dimnik Lauričeve tovarne, na Kabilju pa v zvonik župne cerkve. Škoda, ki jo je neurje povzročilo, je ogromna in za sedaj še neprecenjena. Obupanim ljudem se bo morala nuditi nujna pomoč.

Neurje v Konjicah

Slov. Konjice, 11. julija.

Danes okrog 4 popoldne je prihrula nevihta, ki je divjala hujše kakor 10. junija. Vetrer je lomil po gozdovih drevju, otreasal sadje, po vinogradih prevrgel dosti kolja; pšenico in rž je po hribih položil ob zemljo, s streh je metal opeko. Toča je poškodovala pridelek po vinogradih, saj je popokanega veliko grozdja, ker je imela do njega še večji dostop, ker je trta ležala. To se je zgodilo večinoma na zunanjih straneh vinograde. Padala je v silovitem meteu zelo gosta in debela kletniška.

Koroškemu kmetu toča uničila ves pridelek

Prevalje, 11. julija.

Danes okrog 2 popoldne so se začeli poditi od Strojne sem temni oblaki. Iz njih so švigale strele in grom je odmeval daleč naokrog in naznanjal grozečo nesrečo. Vihar je prihajal bližje in bližje, v gostih vrtincih se je dvigal visoko proti nebu čestni prah. Veje so se klavnale in zapletale druga v drugo, med njimi pa je piskala in žvižgala sapa. Zvonovi raznih cerkva so se zazibali in v žalostnih, zateglih in pretrganih glasovih peli prošajo Bogu, naj priznane kmetu in njegovemu polju. Ljudje so se tresli od strahu, zakaj vsak trenutek je bilo pričakovati, da se vsuje iz oblakov leden dež

— pogibelj kmeta in njegovega polja. Ob treh popoldne je v šumu viharja začela padati iz črnih oblakov ledena toča, debela kakor drobnji orehi. Toča je padala od treh do tri četrt na štiri skoraj brez dežja. Oklestila je sadno drevje, pobila vso zelenjavo, prašno ajdo, ki izgleda, kakor bi jo poželi. Pobila je pšenico in ječmen in kmet bo lahko vesel, če bo le seme dobil nazaj. Sadje je z listjem vred na tleh. Nekaterim posetnikom je toča pobila tudi šipe v oknih. S soizami v očeh so se kmetje ozirali po opustošenem polju, celeletni trud je bil zaman, vse je uničeno. Kmetje bodo ljudje prijavljali svojo škodo davčni oblasti, o kateri upamo, da bo vsaj delno odpisala davek.

Nova katastrofa v Strugah

Struge, 11. julija.

Niso se še zacelile rane, ni še poravnana ogromna škoda, ki jo je prizadela lanske jesen Strugam grozna povodenj, ki je uničila vse poljske prideleke, ne samo tiste, ki so bili še na polju, ampak tudi one, ki so bili že spravljani in pod streho; že je nad našo dolino prišlo novo gorje, nova katastrofa.

Danes opoldan so temni oblaki kar naenkrat pripeljali točo, ki se je vsula po širnem, lepo obdelanem polju tako na gosto, da je bila zemlja od nje kar pobeljena. Toča je padala v manjših presledkih in med straš-

nim naliivom, gromom in bliskom celo uro. Predvsem in najbolj sta poškodovana koroza in pa fižol, ki je bil ravno v najlepšem cvetju, pa tudi drugi pridelki so več ali manj poškodovani in uničeni, zlasti pa ozimna, ki še ni požeta. Sadje leži večinoma na tleh, česar ni uničila toča, je storil to vihar in pa strašen naliiv.

S strahom in nado smo pričakovali, da bo letošnja letina vsaj deloma popravila škodo lanske povodnji, da bo konec stradanja za ljudi in živino, pa vsi naši upi in nade so šle po vodi, prišla je huda ura in uničila vse.

Zgodovinski spomin Slov. Krajine

Slovenska krajina se pripravlja, da čez mesec dni proslavi petnajsto obletnico svojega osvoboditve izpod madžarske nadoblasti in združenja z ostalimi Slovenci ter Jugoslovanci. Ta veliki dogodek, ki so ga posredno pripravljali veliki močje Slovenske krajine dolga desetletja s svojim kulturnim in narodno buditeljskim delom, je bil dosežen s precejšnjimi težavami. Prav te dni pa poteka petnajsta obletnica končne odločitve v usodi osvoboditve Slovenske krajine, zato smo se je dolžni spomniti — saj tako malo mislimo na dogodke in težave, ki so nam prinesli svobodo. Marsikaj bi se lahko iz njih naučili.

Naši delegaciji na mirovni konferenci v Parizu je povzročala velike težave zlasti nepravilna madžarska statistika, ki je število Slovencev znižala do ekstranosti, ali jih pa štela v rubriko »drugi«, kjer so šteli tudi cigane! V namenu, da bi zastopnike velesil pravilno v našem smislu informirala, je jugoslovanska delegacija izdala glede Slovenske krajine dve francoski brošuri izpod peresa univ. prof. dr. Matije Slaviča. Publikaciji sta zgoščeno poročali o položaju te pokrajine ter zlasti statistično dokazovali njen slovenski značaj. Dodana je bila posebna karta, kjer je označeno »narodnostno razmerje vsake prekmurske občine do 5% natančno. Pripravil je to karto avtor dr. Slavič sam.

Jugoslovansko delegacijo sta med drugim zlasti podpirala češki delegat minister dr. Beneš ter francoski publicist grof Begouen, ki je v »Journal des Débats« objavil v najusodnejšem trenutku svoje članke v naš prilog.

V teku meseca maja 1919 se je že odločala usoda »ogrskih Slovencev«. V juniju je bila dolo-

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob pol 9:

Ronald Kolman in Rax Francis v vefilmu »MOJA ŽELJA SI TI« in »V SVITU ZORE« Rudolf Foster.

Pictor:

Petero podob o Piju X.

IV.

Poklonitev »katoliških pisateljev«

Manjši skupini katoliških pisateljev, ali bolje »katoliških pisateljev«, kar bomo kmalu videli, se je posrečilo, da so pri Piju X. dobili posebno avdijenco.

To je bil dan sv. Tita, učenca sv. Pavla. Morebiti se nihče v svojem pričakovanju tako lahko ne vara kakor pisatelj. Pravi pisatelj je in mora biti v svojem bistvu idealist; prav v tem idealizmu pa tiči nevarnost za prevaro. Ali še nevarnejša je samoprevvara, če se kdo smatra za »katoliškega pisatelja«, ko v resnici ni: ne pisatelj, ne katoliški.

Skupina pričujočih pisateljev je bila svetemu očetu predstavljena »kot skupina katoliških pisateljev«.

»Ali tvorite društvo?« je vprašal Pij X. »To pač ne. Vaša svetlost!« je bil odgovor. »Ali polagate na društva veliko važnost?« Vsa skupina je bila z voditeljem vred v zadregi za pravilni odgovor.

Papeževe oči in besede so govorile pri tem vprašanju bolj v negativnem smislu. »Prosim, sveti oče, da blagoslovite naše pero in delo!« je dvignil vodja skupine iskreno prošnjo ter se tako izognil vprašanju in odgovoru.

Papež je nemo gledal in ni vprašal besedice več. Kdo ve, kaj se je godilo v njegovi duši, ko je gledal pred seboj skupino »katoliških pisateljev«.

Odmor in molk je tesnil pisateljska srca. Morebiti se je i papežu samemu stesnilo srce.

čena meja proti Avstriji in kmalu nato tudi ostala meja. Pri tem je za nas ugodno sodeloval ameriški izvedenec major D. W. Johnson, profesor na univerzi »Columbia« v New Yorku. Njegov kolega z iste univerze, erbski rojak Mihajlo Pupin je s svojimi informacijami prav tako mnogo pripomogel k uspehu naše delegacije.

V začetku julija 1919 je bil še govor o koridorju med Češkoslovaško in Jugoslavijo, ki bi ga naj upravljala Zveza narodov. Dobro informirani pariški dnevnik »Le Temps« je še 6. julija pisal v tem smislu.

Misel na ta koridorj pa je bila opuščena in dne 9. julija 1919 je sprejel vrhovni svet petih velesil

Nesreča pri gradnji hiše

Štirje zidarji strmoglavili z odra na fla

Celje, 12. julija.

Kakor smo že poročali, bo trdka Rakusch v Cankarjevi ulici zazidala parcelo nasproti podružnici »Slovenca«. Z deli so res začeli pred nekaj tedni in stavbena dela precej hitro napredujejo. Ko bo dozidana in dvonadstropna hiša, bo Cankarjeva ulica pač najlepša v mestu. Ko smo v sredo popoldne vprav zaključili poročilo za »Slovenca«, se je zasilil iz nasprotni strani močan ropot. Stavbo so dovršili do drugega nadstropja in že postavili oder. Nesreča je nastala na ta način, ker je bil prečni tram odra najbrže preslabo pribit in se je zaradi tega odrgal, vsled česar je del odra z zidarji vred strmoglavil 8 do 10 m globoko. Na odru so takrat bili zidarji: Gajšek Franc z Lopate, Viternik Anton iz St. Jungerti pri Vel. Pirešici, Sorn Jurij z Zg. Hudinje in Spilak Stefan iz Lisc. Vsi ti štirje zidarji so, kakor že omenjeno, strmoglavili v globino. Iz »Sloven-

predlog teritorialne komisije, ki je določil mejo za Slovensko krajino ob razvodu med Muro in Rabo. Ta dan je bila prav za prav že določena osvoboditev naše najsevernejše slovenske zemlje, zato se ga ob petnajsti obletnici spominjamo.

Ta meja pa je prišla! Madžarski tri slovenske župnije ob Rabi (Dolnji Senik, Gornji Senik in Šteranovci) z 12 občinami ter mesto Monošter (Sv. Gothard). Jugoslovanska delegacija je zahtevala te kraje za našo državo, toda zaman.

Nato je vložila naša delegacija, dne 16. julija pri predsedništvu mirovne konference prošnjo, v kateri je opisala trpljenje, ki so ga prenašali prekmurski Slovenci pod boljševiško madžarsko vladno, in je prosila, naj se pooblasti kraljevina SHS, da Slovensko krajino vojaško zasede. S tem so bili glavni dogodki v juliju pred petnajstimi leti zaključeni in bližalo se je osvobodjenje.

čeve« podružnice smo takoj telefonirali na rešilno postajo in res je bil avto v najkrajšem času na mestu nesreče. Prva dva, Gajška in Viternika, je avto prepeljal v bolnišnico. Potolka sta se po vsem telesu, vendar so njiju poškodbe le lažjega značaja, zadnja dva sta pa ostala nepoškodovana in sta kmalu po tej nesreči začela zopet delati. Razumljivo je, da se je takoj nabralo na mestu nesreče mnogo občinstva, ki je po svoje komentiralo nesrečo. Vsekakor bi bilo potrebno, da bi inspekcija dela stvar najenergičnejše preiskala in krivice najstrožje kaznovala. Zakaj pribiti moramo, da je bila le sreča v nesreči, da se ni pripetila kakšna večja nesreča. Mislimo, da ne gre samo za to, da bi bila stavba čimprej dokončana, temveč, da mora biti pri delu tudi zavarovano življenje zidarjev, ki itak za mal denar tvegajo vsak trenutek svoje dragoceno življenje.

ideal je križ — znamenje zmage. Katoliški pisatelj se boji in bori za Kristusove ideale in interese. Pa to ni to, zaradi česar se je Pij X. pomišljal in pomudil ob križu, preden je skupini pisateljev izrekel svoj blagoslov.

Zakaj je Kristus vzdihnil, preden je ozdravil gluhomnega? Jezik stori veliko hudega. Svicarski pisatelj je to takole raztolmačil:

»Wenn an jedes böse Maul
Ein Schloß gehängt müßt werden,
Dann wär die edle Schlosserei
Die erste Zunft auf Erden —«

Zakaj se je Pij X. tako žalostno zamislil, ko je gledal pred seboj pisatelje?

Pisatelj Ansgar Albing je kmalu po tem obisku pri sv. očetu našel pravičen odgovor. Zapisal ga je A. V. Schlegel v »Fragmentih«.

»Pisateljstvo more biti, kakor se že človek z njim peča: ali infamija, ali razkošje, ali dninarstvo, ali rokodelstvo, ali umetnost, ali krepost.«

Le neznan del tega, kar se kje napiše, je umetnost in še neznanjši del vsega pisateljstva je krepost. Pisateljski grehi so med vsemi najbolj vpijoči grehi; zakaj tudi po smrti pisateljevi ne utihnejo.

»Ne hčere, ne sina
po meni ne bo;
dovolj je spomina,
me pesmi pojo.«

Kako preprosto in obenem kako globoko je Valentin Vodnik začrtal pomembnost pisane besede. In če je ta beseda lepa, vzvišena, krepostna: kako zaslužno je pisateljevo delo in daleč presega njegovo življenje.

Pisatelj, ki mu je pisateljsko delo: umetnost in

Lep praznik v Stični

Stična, 11. julija.

Dne 9. julija smo imeli v Stični velik praznik — dve novi maši. Že dan prej se je odela Stična v praznično obleko, da dostojno sprejme kar tri novomašnike, ki so: P. Maver Grebenc iz Ribnice, p. Pavlić Pavel iz Tomišlja in p. Alberik Švarc iz Sv. Urbana pri Ptuj — vsi trije iz cistercijskega reda. Že od daleč so jih pozdravili strelci in zvonovi. Pravi sprejem pa je bil v samostanu, kjer jih je sprejela celotna samostanska družina z generalnim opatom, prevzvišenim gosp. p. Frančiškom Jauseusom na čelu, ki je počastil samostanske slavje s svojim prihodom iz Rima. Pri sprejemu je bil tudi domači cerkveni pevski zbor, ki je pozdravil novomašnike z »Novi mašnik bod!« pozdravljen... in mladinski zbor »Gloria« v ljubkih krogih. Po pozdravu smo šli v cerkev po novomašniški blagoslov. Prijeto so nas iznenadili s svojimi ubranimi glasovi malčki pod vodstvom gosp. p. Bonaventure, ki so zapeli njegovo skladbo o novomašniku.

Pravi praznik pa je bil, kakor sem že omenil, v ponedeljek, 9. julija. Saj ni večjega praznika za naše verno ljudstvo, kakor je dan nove sv. maše. Pri nas smo imeli pa kar dve na en dan (tretja pa je bila včeraj). Prva je bila ob šestih, druga pa ob devetih. Bilo je res nekaj posebnega tisto koralno petje, ki človeka dviga iz tega zaslepljenega sveta in ga zasanja, da pozabi na vse križe in težave in da se bliža Bogu v svoji ponižnosti. Zdi se ti, kot bi peli angeli iz onostranstva, ko nalahno in skrivnostno zapoje patri v koru ob spremljanju orgel svoji znameniti koral. Da je bila pa stvar še prijetnejša, so odgovarjali zboru patrov otroci. Peli so koralno mašo »Missa de angelis«.

Popoldne je bila v dvorani kratka akademija na čast generalnemu opatu in novomašnikom. Bilo je nekaj deklaracij in prizorčkov. Vmes pa je bila »Gloria«. Je to močan mladinski zbor, ki ima nekaj izvrstnih glasov, manjka pa mu še malo izvežbanosti. Toda pod skrbnim vodstvom požrtvovalnega pevovodje bodo lahko kmalu tekmovali z že priznanimi mladinskimi zbori.

Novomašnikom, ki se odpeljejo na svoje domove, želimo obilo božjega blagoslova.

Otvoritev kopališča v Mežici

Pod vzhodnem stare sive Pece — kraljestva kralja Matjaža — bo v nedeljo, dne 15. julija ob 2 popoldne slovesno odprto moderno letno kopališče SPD v Mežici. Pokroviteljstvo je blagovolil prevzeti gosp. generalni ravnatelj George Bargate.

Sporod otvoritve kopališča je sledeči:

1. Blagoslovitev.
2. Otvoritev in nagovori.
3. Krst.
4. Plavalne in šakalne tekme s sodelovanjem SK Maratona iz Maribora.
5. Veselica.

Sodeluje polnoštevna rudniška godba pod vodstvom gosp. Skafceja.

Vse naše prijatelje vladno naprošamo, da usmerijo svoj izlet dne 15. julija t. l. v Mežico k svečani otvoritvi letnega kopališča agilne podružnice SPD. Posetnike tudi vladno naprošamo, da se ob prihodu v Mežico takoj zglašijo pri funkcionarju zaradi prehrane.

Žalostna zgodba

Novo mesto, 11. julija.

V našem mestecu nimamo kakšnih posebnih senzacij. V kolikor pa jih je, zlasti takih, o katerih bi bilo treba marsikomu v svarilo spregovoriti resno besedo, se navadno »zatušajo«. Rekli smo senzacij, čeprav predstojče žalostne zgodbe ne moremo v resnici tako imenovati. Toda ljudem, željnim senzacij, je vsaka še tako žalostna in resna stvar samo — senzacija! — Dejstva pa so tu... Segel je s tresočo roko po samokresu ter si ga namerih na erce... Potil je strel, vendar brez hujših posledic. Pa se je zgodilo, da je ista roka kmalu za tem zopet segla po morilnem sredstvu in zopet je bil rešen. Toda hotel je na vsak način umreti, zato je segel po strupu. Že ga je smrt ogrižala v svoj pajčolan, a kljub temu so ga zopet rešili. — Tedaj pa je segel po britvi in si z njo prerezal žile po rokah. A tudi to pot se ga je smrt ognila in stegnila svojo koščeno roko po drugi mladi žrtvi, ki ji je na isti način kot prva hitela v objem. Tudi to žrtev so še pravočasno rešili. — Kaj naj rečemo na vse to? Ali naj bo to tragedija mladih ljudi, ali takozvana usoda...? Ali... kaj...?

Novo mesto

Strupena žuželka, najbrže škorpion, je pčila pri kopanju v stegno telovadnega učitelja na tuk. gimnaziji g. Jurkota. Pik je bil tako strupen, da mu je noga takoj vsa pomoderla in so ga morali z avtomobilom prepeljati v kandijsko bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč.

S koleza je padla gđ. Vrt Lidija iz Vel. Cikave, ko se je peljala v mesto, kjer je v službi. Padla je tako nesrečno, da si je globoko odrila in ranila obe roki in obe nogi. Prvo pomoč ji je nudil lekarnar g. Bergman Pino.

krepost, je katoliški pisatelj, čeprav bi bila taka karakterizacija zanj neuporabna in nezadovoljiva iz kakršnihkoli ozirav. Prava umetnost je krepost in vest človeštva.

To je, kar nam je hotel Pij X. povedati in kar se z besedo tako težko pove.

»Odhajam izpred papežev avdijence z velikim blagoslovom v duši in z velikim dvomom v srcu!« je pripovedoval najplodovitejši med temi pisatelji svojim tovarišem. »In prav ta dvom je moj blagoslov. Nemški pregovor pravi: Marsikateri pisatelj dvomi nad vsem, razen nad tem, da bi mogla njegova dela komu ugajati. Jaz pa sem zdaj v resnem dvomu nad samim seboj. Kar sem doslej napisal, komu je bilo v radost in korist? Ali naj odložim pero? Ali naj šele prav za prav poprimem zanj?« »Zdaj šele prični!« so mu prigovarjali tovariši.

Poslušal jih je in napisal poslej še sesterio liturgičnih oziroma religioznih knjig, ki so vzbudile splošno pozornost in so prinesle mnogim neprecenljivo korist. Pa ne mislite, da je pisal »in usum delphini«!

»Kdor pa ne more za svoje delo pričakovati vsaj en milijon bralcev, naj ne zapiše nobene vrstice,« je 1825 pisal Goethe Eckermannu.

Vendar ni vedno najvrednejša tista knjiga, katera najde največ bralcev, marveč tista, katera more narediti največ krepostnih ljudi.

Vatikanska knjižnica hrani nad 30 tisoč rokopisov, ki so jih pisali deloma tudi svetniki, in nad 250 tisoč knjig, ki so vsaj prav toliko, če ne več, napravile svetih oseb.

Knjiga, ki nas vsaj v nekem pogledu ne napravi ali ne more napraviti boljših, ni vredna, da jo beremo.

To, mislimo, velja za lepo knjigo vsakega pisatelja, vsaj pa naj velja za vsako knjigo katoliškega pisatelja.

Ljubljanske vesti:

Stanovanjske odpovedi,
slika socialnih razmer

Ljubljana, 12. julija.

Stanovanjske odpovedi, ki jih hišni lastniki mesečno podajajo pri okrajnem sodišču, so v mnogem pogledu žalostna slika gospodarskih in socialnih razmer v mestu. Do danes je bilo letos že vloženih 832 odpovedi. Le v času od 10. junija do danes jih je bilo 125. Mnogi hišni lastniki so zahtevali takojšnjo izselitev, drugi pa so se sklicevali na 14-dnevni izpraznitveni rok, češ, da je bilo tako dogovorjeno, če najemnik ne bo točno in redno plačeval najemnine. Mnoge stranke dolgujejo gospodarjem večmesečno najemnino, ki dosega lepe vsote, tako 1800 in 1500 Din. So sicer nizke mesečne najemnine, ki pa jih ljudje ne zmorejo, ker ni zaslužka. Z motivacijo, da ni plačana najemnine že več mesecev, je bilo odpovedano 53 strankam. Koncem junija je mestna občina ljubljanska odpovedala 30 strankam stanovanje za 1. avgust prav iz tega razloga, ker dolgujejo stranke občini večmesečno najemnino. Stranke stanujejo po raznih mestnih hišah in so to tudi boljši ljudje. Upati je, da se bo med občinsko upravo in najemniki našel primeren sporazum in da bo večina strank še nadalje ostala v svojem stanovanju. Nekateri gospodarji so odpovedali, ker stranke ponoči delajo nered in ka-

lijo v hiši nočni mir, druge gospodarja obrekujejo in celo žalijo, so pa tudi stranke, ki se pripravljajo z gospodarjevo družino. Neka stranka je odpovedala stanovanje nekemu gospodu zaradi damskih obiskov. Redek pa je slučaj, da najemnik gospodarju odpove stanovanje. Tak primer je bil sedaj. Najemnik je odpovedal stanovanje iz razloga, češ, da je stanovanje vlažno in predrago, da se zaradi vlage širijo med njegovimi otroci bolezni. Sprva je nameraval odpovedati stanovanje za tri mesece. Pozneje pa je bil poučen, da v smislu § 1118 o. d. z. lahko predlaga takojšnjo odpoved in da lahko stanovanje takoj zapusti. Neki stranki je bilo stanovanje odpovedano iz nenavadnega razloga, češ, da je najemnik zapleten v neko kazensko afero. Večinoma so bila stanovanja odpovedana malim ljudem, ki imajo enosobno stanovanje s kuhinjo, nekaj jih je bilo tudi z večsobnimi stanovanji. Trem obrtnikom so bili odpovedani lokali, ker ne morejo zmagovati mesečne nizke najemnine, kajti nimajo primerne zaslužke in tudi z veliko težavo skrbijo za prehrano družine. Prve dni junija je bilo še za julij podanih 30 stanovanjskih odpovedi. Zelo so številne odpovedi za avgustov termin. Bilo jih je 88, za september sta bili 2, a za november 5. Take so stanovanjske razmere!

Realne eksekucije
v juniju

Ljubljana, 12. julija.

Zemljiška knjiga ljubljanskega okrajnega sodišča je v pogledu realnih eksekucij pravo zrealo gospodarskih stisk in nadlog, ki vladajo v mestu in okolici. Zemljiško-knjižni urad je junija zaznamoval pri 84 zemljiških prisilno vknjižbo raznih terjatev v celotnem znesku 396.128 Din. Bilo je junija manj realnih eksekucij kot maja, ko jih je bilo 97 za celotno vsoto 608.313 Din. Najvišji zneski so bili 15.600, 20.910 in 36.793, pa tudi prav nizki, tako 97, 206 in 260 Din. Realne eksekucije so bile večidel izvedene zaradi neplačanih davkov in prispevkov za delavsko zavarovanje OUZD. Davčna uprava pošlje sodišču pri takih eksekucijah le kratke izveščice, za katerega je dolčen primeren obrazec. Poprej so bili ti obrazci slovenski, sedaj so uvedeni novi z naslovom »dugovni izvod«. Tudi OUZD se za take eksekucije poslužuje posebnega obrazca. Davčni zaostanki so znašali prav visoke zneske, tako 10.526 in 12.799, pa tudi nižje zneske. Pri OUZD je bil največji znesek 12.185 Din.

Dalje je bilo junija v zemljiški knjigi zaznamovano pri 17 posestvih dražbeno postopanje za 855.447 Din, dočim maja pri 21 le za 173.883. Dražbeno postopanje je bilo uvedeno za najvišji znesek 494.492 in 200.000, pa tudi zaradi 176 Din. Pri 13 posestvih je bila predlagana in zaznamovana prisilna uprava za 240.306 Din, dočim maja 26 za 477.856 Din.

*

● Protibrezbožna razstava v Ljubljani. V pritličju dekliške šole poleg cerkve sv. Jakoba je prirejena povsem nenavadna razstava, ki nazorno predločuje nevarno brezbožniško agitacijo proti krščanstvu in proti vsem veram sploh. Razstavljene so izvirne slike iz ruskih knjig, časnikov in plakatov; strašne so slike, ki predstavljajo posledice brezbožnosti. Na vsakega gledavca napravljajo razstava najgloblji vtis in zbujajo živo zavest, da moramo krščanske svetinje z večjo gorečnostjo braniti proti tako grozni nevarnosti. Razstava je vredna, da si je vsakdo dobro ogleda. Odprta bo samo še tri dni od 9 do 12 in od 3 do 7.

● Znižana vožnja. Iz št. Vida poročajo, da je uprava električne cestne železnice v Ljubljani za čas razstave v št. Vidu nad Ljubljano znižala ceno vožnje s tramvajem iz Ljubljane v št. Vid in obratno za vse posetnike razstave takole: Vsak plača celo vožnjo iz Ljubljane v št. Vid t. j. 3 Din, vozni listek da pri blagajni razstave zgostiti z društvenim žigom. Pri povratku v Ljubljano pokaže ta listek ter plača samo 1 Din. Torej Ljubljanci, pridite v št. Vid.

Kulturni obzornik

„Antologija novije
hrvatske lirike“

Dasiravno je lirična pesem — ki se je takoj po vojni v znamenju povratka v duhovne lepote človeštva čudovito razbohotila — danes v nadvladu gole stvarnosti nekam zamrla, se vendar zadnje čase med Hrvati tako izživlja kot še nikoli poprej. Ljudje si sredi gospodarske stiske, političnih laži in medsebojnih nezaupanj žele lirike, resnične lirike, ki bi jim vsaj v tihih urah pomirjala razklane duše. S tega vidika je razumljivo, da je izšlo v Zagrebu v teku nekaj kratkih mesecev kar pet (kolikor smo mogli slediti) zbirke čiste lirčne poezije, delno originalne, delno antologično zbrane. Pred vsem imamo tu »Liriko grude«, v kateri je zastopanih deset mladih pesnikov, med njimi Jeronim Korner, Ivo Lendić itd., dalje »Liriko« Stjepana Devčića, glavni poudarek pa gre na antologije hrvatske lirike. Tako sta uredila pesnika Tadijanovič-Delorko antologijo »Hrvatske moderne lirike«, kjer sta zlasti upoštevala regionalno-kajkavsko in čakavsko liriko. Ne dolgo za tem je zagledala dan »Antologija nove čakavske lirike« in zdaj je v znamenju »Sto let hrvatske književnosti« (o čemer smo pisali ob »Modernih hrvatskih pripovednikih«) »Antologija novije hrvatske lirike«, ki jo je izdala v uredništvu dr. Mihovila Kombola marljiva zagrebaška založnica »Minerva«.

Od ostalih antologij lirike se poslednja v glavnem razlikuje v tem, da obsega njen izbor točno 100 let (od Vraza do Delorka, ki se je rodil l. 1910) hrvatske umetne lirčne pesmi. Na vsak način bi bilo tu zanimivo analizirati faze in smeri hrvatske lirike 100 let ter primerjati to razdobje s slovensko liriko. Pa to prepuštimo revni kritiki. Očividno je pred vsem to, da prva perioda hrv. lirike (od hrv. narodnega preporoda do Kranjčevića) ni imela osrednje

osebnosti, ki bi dvignila poezijo na evropsko višino in ki bi izžarevala svojega velikega duha na ustvarjajoče sodobnike. Vrhov, kakor je bil naš Prešeren, Hrvatje niso poznali. Prvi, ki je snovno in oblikovno prinesel novo življenje v hrvatsko lirčno poezijo, je bil S. Kranjčević (še ta ni kljub velikemu duhu zajel sveta evropskih sodobnikov). Z njim se zaključuje prva perioda. V drugo razdobje stopata zlasti Matkoš in Nator, ki sta zamenjala Kranjčevićevo svetobolje z življenjsko radostjo in iskala virov za lirčno inspiracijo zlasti v naravi. Ta dva pomenita za hrvatsko pesem nedvomno visoko rast. Tretja doba obsega pesnike »Hrvatske mlade lirike« (izšla 1914), v kateri sta med drugim zastopana Galović in Tin Ujević — in pesnike, ki so z Miroslavom Krležo na čelu tik po vojni dvignili nov val lirike in izvršili drugi prevrat v hrvatski poeziji. V to vrsto spadata pred vsem A. B. Šimić in Krležec. Kaj je povojna lirika prinesla snovno in oblikovno novega, vemo, če pregledamo slovensko povojno generacijo (oba Vodnika, Seliskarja, Jarca, Klopčiča, Kocbeka, Voduška itd.). V tej smeri se bolj ali manj izživljajo tudi najmlajši hrvatski liriki (Tadijanovič, Delorko, Cesarić itd.).

Kakor rečeno, je zanimiva ta antologija pred vsem radi zgodovinsko razvojne poti hrvatske lirike. Kakor pa so se pokazale v »Slovenski sodobni liriki« težave za vsestransko dovršen izbor (tu moramo povedati, da je »Slovenska sodobna lirika« tudi reprezentativno mnogo močnejša kot »Antologija novije hrvatske lirike«), tako so tudi tu delne razpokline v izboru pesmi in pesnikov. Nekatera imena bi mogla izostati, druga ne bi smela manjkati. Seveda igra tu vloga časovni in knjižni obseg, kakor povsod v takih primerih. Komolj je razdelil pesnike kronološko, ne po letih rojstva, marveč po notranji rasti. Regionalna poezija ni upoštevana (dovolj jo kaže drugi zgoraj imenovani antologiji), razen pri Galoviću in Domjančiču, ki sta oba ustvarjala v kajkavščini in štokavščini. Komolj je napisal kratek pregled razvoja hrvatske lirike ter izčrpa »Bibliografske bilješke« o posameznih pesnikih, kjer pa je, žal, slovenska kritika premalo upoštevana. Poudarek na vrednost posameznikov je očiten v večjem ali manjšem izboru njihovih pesmi. Tu je ravnal avtor popolnoma pravilno. Knjiga, ki

Radost na zraku in soncu
Vam daje NIVEA

Pred sončenjem morate nadrgniti svoje telo s Nivea krema ali Nivea oljem. S tem zmanjšate nevarnost sončarice, obenem pa dobite krasno bronasto barvo kože.

Nivea na zraku in soncu!

Mariborske vesti:

Monopol za prodajo bencina

Maribor, 12. julija.

V Mariboru imamo 7 bencinskih uličnih črpalk, ki so last bencinskih koncernov ter v eksploataciji zasebnikov. Bencinske črpalke je občina svojočasno dovoljevala brez obrtnega lista. Med temi 7 bencinskimi črpalkami ima občina že eno, in sicer pri garažah svojega avtobusnega podjetja. Njeno konkurenco so ostale črpalke svojočasno precej občutile in jo čutili tudi sedaj. Obstoj pa sedaj tendenca, da bi si občina iz prodaje bencina zagotovila še trajnejše in večje dohodke. Pogodbe glede najemnine za črpalke so že potekle in občina jih ni več obnovila, pač pa je vsem najemnikom dala odpoved, ki se sicer dosedaj še ni izvajala. Na zadnji seji mestnega sveta pa je bil sklenjen ponovni odpovedni rok z 31. decembrom

1934. Kakor doznavamo, namerava občina vse te črpalke prevzeti v svojo last ter sama prodajati bencin, ali pa zvišati najemnino tako, da bo imela odgovarjajoče dohodke. Zagovorniki prvega načina rešitve navajajo velike koristi, ki bi jih občina imela od lastne prodaje, ki bi ji dala v roke naravno monopolno stališče. Zasebne tvrdke bi sicer lahko še nadalje prodajale bencin, ne bi pa mogle postaviti javnih črpalk, ker je ves svet, ki pride za to v poštev, občinska last. Seveda je jasno, da bi tak ukrep naletel na velik odpor pri prizadetih prodajalcih. Mora se obenem upoštevati, da bi si občina škodovala, ker bi uničila celo vrsto davkoplačevalcev. Kakor že omenjeno, je stvar šele v zasnutku ter je vprašanje, če bi tako rešitev odobrile tudi nadrejene oblasti.

□ Definitivna lista. Za mariborski šahovski turnir, ki se bo vršil od 5. do 15. avgusta, za časa Mariborskega tedna, se je sedaj sestavila definitivna mojstrska lista. Igrali bodo: dr. Tihomil Drezga, šahovski prvak Zagreba; mis Vera Menčík (London), Vasia Pirc, prof. Josip Reyfirt (Praga), Rudolf Spilmann (Dunaj), Lajos Steiner (Budimpešta), prof. dr. Ludvig Asztalos (Sarajevo), prof. Mirko Stupan (Maribor), vss. Emil Kramer (Maribor) in Milan Vidmar jun. (Ljubljana).

□ Mariborski teden — polovična vožnja. Kakor smo že omenili, je mariborski podžupan Golouh posredoval v Belgradu glede polovične vožnje za letošnji Mariborski teden. Posredovanje je uspelo ter je vozna ugodnost že odobrena.

□ Novi grobovi. V splošni bolnišnici sta umrla 78-letni posestnik Anton Habjančič iz Sv. Marjete na Dravskem polju, in 20-letni delavec Franc Fleisinger iz Radgone. Svetila jima večna luč!

□ Slovo dr. Hacin. V sredo popoldne je odpotoval dosednji vodja mariborske policijskega komisariata dr. Hacin. Na kolo dvoru se je poslovilo od njega celokupno uradniško osebje mariborske policije.

□ Iz skavtskega taborišča. Včeraj so se poslovili od tabornikov v Bistrici gostje Poljaki. V sredo zvečer so jim slovenski skavti priredili taborno zabavo, katere so se udeležili tudi mnogi Mariborčani. Razvila se je v spontano in prisrčno manifestacijo slovenske ideje. — Včeraj je prisel tudi delegat glavne uprave Zveze skavtov kraljevine Jugoslavije, tajnik Momčilo Bajčić, ki si je ogledal taborišče in pohvalil vzorno organizacijo.

□ Razstava »Brazda«. Klub likovnih umetnikov »Brazda« v Mariboru priredi v dneh Mariborskega tedna umetniško razstavo.

□ Polovična vožnja za obiske skavtskega tabora. Železniško ministristvo je odobrilo vsem obiskovalcem skavtskega tabora v Bistrici pri Limbušu polovično vožnjo na železnici. Obiskovalci naj na postaji kupijo celo vozovnico in

varno otekati. — V gozdu se je podrl voz stebel na 34-letnega posestnika Ivana Podpaskarja iz Kokrice pri Kranju. Podpaskar je dobil resne notranje poškodbe.

□ Odvoz proda iz Ljubljane. Po zaključenih regulacijskih delih v Ljubljani sedaj delavci, kakor je bilo že poprej določeno, odvažajo prod in gruč, ki so ga nanesle lanske povodnji in letošnja visoka voda, iz betoniranega dela regulirane Ljubljane. Teža gruča je sedaj okoli 6000 kub. metrov in povprečno odvažajo na dan iz struge okoli 400 kub. metrov. Delo bo trajalo okoli dva tedna, stroške zanj pa bo krila terenska sekcija iz prihrankov, ki jih je imela pri letošnjih regulacijskih delih v Ljubljani. Kakor čujemo, namerava terenska sekcija javno objaviti ves pregled o stroških in prihrankih pri regulacijskih delih.

□ Dobrim srcem se priporoča oče, ki je dela nezmogljiv in ima skrbeti za 4 otroke v starosti 3—15 let. Darove sprejema uprava »Slovenca«.

rumeno legitimacijo za 5 Din, na katero se jim v taboru pritisne žig ter imajo potem brezplačen povratek.

□ Iz seje mestnega sveta in upravnega odbora. Mestni svet se je bavil na svoji torkovi seji z nekaterimi vprašanji: Ker se ni moglo sporazumeti z upravo tukajšnje kaznilnice glede uporabe občinske kolovozne poti, ki vodi čez zemljišče kaznilnice, bo občina odstopila zadevo sodišču v rešitev. — Cesta na pobreško pokopališče se bo med Mejno ulico in pokopališčem vsak dan škropila. — Uporabna dovoljenja so dobili: Mariborska tekstilna tvornica za uporabo nove ključavničarske delavnice, mizarjski mojster Stefan Kotar za uporabo nove mizarске delavnice. Gradbena dovoljenja so dobili: Alojz Benet za zgradbo enonadstropne stanovanjske vile v Koseskega ulici 42, A. Meuz za napravo izločnega okna na trgovini Aleksandrova 1 ter številni posestniki za napravo vrtnih ograj. Razpravljalo se je tudi o zgradbi pravoslavne cerkve na jugoslovanskem trgu. Mestni svet gradbenega dovoljenja ni izdal ter se bo vprašanje predložilo občinskemu svetu v odločitev. Upravni odbor je razpravljal o nekaterih personalnih zadevah, podelil je nekaj podpor ter oddal izpraznjena stanovanja v občinskih hišah.

□ Požari na Dravskem polju. Gorelo je zopet v Račah in v Varošu. V Račah je zgorelo gospodarsko poslopje bratov Stefana in Andreja Koročaja ter znaša škoda 37.000 Din. Požar je bil podtaknjen. V Varošu pa je pogorel posestnik Stefan Kužnar. Zgorela mu je hiša in gospodarsko poslopje, oboje leseno in pokrito s slamo. Ogenj je nastal radi tega, ker na hiši ni bilo dimnika ter se je slamnata streha vnela od iskre. Škoda znaša 30.000 Din.

□ Strahovalca Slovenskih gor. Poročali smo o aretaciji dveh sumljivih trgovcev z zlatimi urami in verižicami. Na policiji sta navedla napadni imeni, razkrinkal ju je pa daktilograf g. Grobin na podlagi prstnih odtisov. Z njima je dobila policija v roke pravcata strahovalca Slovenskih gor, ki imata na vesti neštete vloge. Glavni krivec je 24-letni Matija Damiš iz Ključarcev, ki je junija pobegnil iz zaporov ormoškega sodišča, kamor so ga spravili orožniki radi številnih vlovov. Damiš se je po uspelem begu združil z Antonom Tomažičem iz Brebrovnika in oba sta kradla in vlamljala, kjer je bila prilika. Izvršila sta vlamno na Rožičkem vrhu, na Polensaku, v Kukovi, pri Mali Nedelji na Moravskem vrhu, potem sta se podala v Maribor in od tod v Avstrijo, kjer sta zopet izvršila 4 vloge. Tam sta nakradla tudi zlatino, ki ju je v Mariboru izdala. Poleg vlovov imata na vesti tudi rope. Policija stvar še preiskuje, ker imata oba najbrže še bolj kosmato vest.

□ Dobrim srcem se priporoča oče, ki je dela nezmogljiv in ima skrbeti za 4 otroke v starosti 3—15 let. Darove sprejema uprava »Slovenca«.

Domacini so nazivali — gre za inteligenco — svojo zemljo v madjarski državi »Slovensko okroglinjo« (tako n. pr. kat. pisatelj Mikloš Küzmic leta 1780) in pozneje »Slovensko krajino«. Zanimivo je, da lahko zasledimo ta naziv, razbjen kot lastno ime, tudi na drugi strani Mure, n. pr. v mariborskem »Slovenskem gospodarju« leta 1867! Slovenci na Madjarskem so se vselej imenovali le »Slovenci« ali »Slovenec« in niso nikoli privzeli kakakega pokrajinskega naziva (prim. Stajerci, Kranjci itd.). Zato so imenovali tudi svojo zemljo naravnost »Slovensko krajino«, ker so s tem poudarili njen narodnostni značaj in položaj. Danes nam je teden to ime historičen spomin na narodnostni položaj Slovencev na Madjarskem, ki so poleg Beneških Slovencev edini ohranili vse čas nase narodno praimo »Slovenec«. In če gledamo iz slovenskega središča, je to po svoji zemljepisni legi res »Krajina« kakor n. pr. Bela Krajina ali Juljska krajina. Razna smešna podkivanja in nerazsodna sklepanja pa v tej zvezi niso na mestu (prim. »Slovenija« 29. junija t. l.). Vemo, da bo zmagala raba, vsaj v tisku. Tako doslej rabijo »Slovensko krajino« Bohinčeva karta Dravske banovine, Slovenska čitanka za II. razred, dalje pisatelj Matija Malešič, dr. Grafenauer (ČJKZ 8. l.) itd.

Vsa krajevna imena na tej karti so zapisana v obliki, kakršno rabi ljudstvo, in so označeni tudi naglasi, ne le mesto naglasa, marveč tudi njegova narava, kjer razlikujemo dolžine (n. pr. Bogojna) in kračine (n. pr. Sobota). Ta stran je prav posebno nujna in važna, ker je doslej na naših kartah in ostalih objavah popolna zmeda. Pristna ljudska imena so bila popačena po samovolji nepoklicanih ljudi. Začeli so s tem delom Madjari, v težnji, da bi izbrisali slovenski značaj te zemlje. Da pa moramo pravilne oblike krajevnih imen čuvati in jih prav naglaševati, je danes umevno samoposebi. Zato odločno želimo, da se odslej uvede skladnost v vsakršni javni rabi naših imen z oblikami, ki jih prinaša nova karta. Isto velja za naglašanje, ki je včasih nevedrno.

Vsem, ki imajo opraviti s Slovensko krajino, in vsem, ki se zanimajo za Slovence na Madjarskem, novi zemljevid toplo priporočamo! Panonicus.

Ponovne šenčurske volitve pred upravnim sodiščem

Pritožba proti ponovnim občinskim volitvam v Senčurju zavrnjena

Upravno sodišče v Celju je pod številko R 33/34-3 izdalo naslednjo odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 8. junija 1934 vršile v občini Senčur, srez kranjski, sta se v volilnem imeniku vpisana Rabič Alojz, posestnik v Senčurju, in Gašperlin Ivan, posestnik in trgovec v Senčurju, v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev pritožila na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče v Celju je po § 50. zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožba se zavrne.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi.

Pritožitelja trdita, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

1) Da je bil namesto že določenega predsednika volilnega odbora Rapeta Rada, solskega upravitelja v Senčurju, postavljen za predsednika Bedenk Vinko, srez, veter. referent v Kranju, torej oseba iz druge občine in sicer najbrže prepozno.

2) Da je lista Stera Jakoba izgubila najmanj 50 glasov, ker predsednik volilnega odbora v nasprotju z določilom § 42 zakona o občinah ni pripustil k volitvi nobenega od v mesecu januarju 1934 uradoma ali na podlagi reklamacijskega postopka vpisanih volilcev.

3) Da je predsednik volilnega odbora proti določili § 19 banovinske volilne uredbe puščal v volilni lokal po 30 volilcev skupaj, kar je pristalem Umnikove liste omogočilo agitacijo v glasovalni sobi in onemogočilo vsako kontrolo pri volitvah; da je predsednik volilnega odbora pri glasovanju dajal prednost pristalem Umnikove liste, kar je imelo za posledico, da so se volili Stera Jakoba odstranili in niso prišli več h glasovanju.

4) Da je Umnik Anton ves čas glasovanja vplival na volilce, jim dajal znamenje z oči, z roko in z rameni ter jim kazal ob času glasovanja številke svojih in Sterovih glasov.

5) Da predsednik volilnega odbora volilcev, ki so se dne 15. oktobra 1933 volitev vzdražali, pa so vendar prišli v glasovalno sobo, ni pripustil h glasovanju.

6) Da so radi opustitve ugotavljanja identitete volilcev in točne kontrole bili pripuščeni h glasovanju celo volilci, ki so bili v volilnih imenikih črtani: tako n. pr. Babnik Jožef in Jagodič Florijan, ki sta se izselila v drugo občino.

7) Da so se dogodili primeri, da je predsednik volilnega odbora pripustil volilca h glasovanju, da mu pa je glasovanje zabranil, čim je volilec izjavil, da voli Sterovo listo (n. pr. Zagar Vinko).

8) Da se je vsled opisane postopanja predsednika volilnega odbora okoli 16. uri odstranil ves volilni odbor iz volilnega lokala razen predsednika volilnega odbora in njegovega namestnika, vsled česar so se volitve nadaljevale v nasprotju z določili § 14 in 24-26 banovinske volilne uredbe.

9) Da v nasprotju z določilom § 29 banovinske volilne uredbe volilni odbor po končanem poslu ni izdal pismene rešitve o izidu volitev.

10) Da je torej v zadnjih dveh urah volilnega postopka manjkala sploh vsaka uradna kontrola s strani volilnega odbora, vsled česar je izid volitev nezanesljiv.

Upravno sodišče je o pritožbi naslednje razmotiralo:

ad 1) V smislu § 6 odst. 2 banovinske volilne uredbe se postavi predsednik volilnega odbora najkasneje v 5 dneh pred volitvami, in sicer izmed pismenih volilcev dotične občine. V predmetnem primeru je bil predsednik volilnega odbora iz druge občine. Vendar ta nepravilnost še ne povzroča neveljavnosti volitev, ker ne more vplivati na izid volitev.

Okolnost, da je bil predsednik volilnega odbora Bedenk postavljen namesto že določenega predsednika Rapeta, pa ni nikakoli nepravilnost, ker niti zakon o občinah niti banovinska volilna uredba ne prepovedujeta izmenjave že določenih predsednikov volilnih odborov.

Iz volilnih spisov ni razvidno, katerega dne je bil Bedenk Vinko vročen dekret o njegovem imenovanju za predsednika volilnega odbora. Zato upravno sodišče ni moglo ugotoviti, če se je pravno rok 5 dni iz § 6 odst. 2 banovinske volilne uredbe. Pa tudi, če je bil Bedenk Vinko postavljen za predsednika pozneje kot v 5 dneh pred volitvami, ni mogla ta prekasna postavitev sama po sebi vplivati na potek in izid volitev.

ad 2) Ta ukrep predsednika volilnega odbora nasprotuje določili § 42 zakona o občinah, po katerem volilni odbor ne sme nikomur zabraniti, da glasuje, kdor je vpisan v volilni imenik. Vendar ta nepravilnost v predmetnem primeru ne vpliva na izid volitev. Po podatkih volilnih imenikov gre namreč za 28 volilnih upravičencev, ki so bili vpisani v volilni imenik meseca januarja 1934. Če se postavi, da bi bilo vseh teh 28 volilcev glasovalo za Sterovo listo, bi se rezultat volitev ne izpremenil, ker znaša razlika med kandidatkami listama 172 glasov. Domneva, da bi vseh 28 volilcev glasovalo za Sterovo listo, pa ni verjetna, ker so bili ti volilci deloma vpisani tudi na podstavi reklamacij Umnikovih volilcev (Sterna Jožefa in Zagarja Frana).

ad 3) Res da se po § 19 banovinske volilne uredbe puščajo v sobo, kjer se glasuje, volilci po eden ali več, toda nikdar več nego po pet naenkrat. Kršitev tega predpisa je sicer nerednost, vendar pa sama po sebi še ne more biti takšna nepravilnost, ki bi povzročala neveljavnost volitev. Pritožitelja sicer trdita, da je bila s tem Umnikovim pristalem omogočena agitacija v volilnem lokalu. Vendar ne navajata pritožitelja nobenega konkretnega primera take agitacije (imena volilcev in agitatorja), vsled česar se upravno sodišče na to trditev radi njene splošnosti ne more ozirati.

Tudi če bi bila resnična trditev pritožiteljev, da je predsednik volilnega odbora pri glasovanju dajal prednost pristalem Umni-

kove liste, bi ta nepravilnost ne mogla vplivati na izid volitev, ker pritožitelja sama ne trdita, da radi navedenega postopanja predsednika volilnega odbora Sterovi pristasi niso mogli voliti.

ad 4) Na te navedbe se upravno sodišče ne more ozirati, ker so presplošne. Pritožitelja ne navajata, na koga je vplival Umnik in kdo se je zaradi Umnikovega govorenja, da imajo pravico do glasovanja samo oni volilci, ki so glasovali že pri prvih volitvah dne 15. oktobra 1933, vrnil, ne da bi bil glasoval.

ad 5) Tudi s temi izjavami se upravno sodišče ne more baviti, ker pritožitelja ne navajata imen onih volilcev, katerih predsednik ni pripustil h glasovanju.

ad 6) Ta trditev je glede navedenih dveh volilcev resnična, ker izvira iz volilnega imenika, da sta Babnik Jožef pod št. 461 in Jagodič Florijan pod št. 525 črtani iz volilnega imenika, a sta kljub temu vpisana kot glasovalca v posebni glasovalni seznam Umnikove liste pod št. 13 in 229. Vendar ta nepravilnost tudi v zvezi z nepravilnostmi pod točkama 2) in 7) te odločbe ni mogla bistveno vplivati na izid volitev, ker znaša razlika med kandidatkami listama 172 glasov.

ad 7) Glas Zagarja Vinka ne bi bil odločilen za izid volitev radi razlogov, navedenih v prejšnji točki te odločbe.

ad 8) Ta nepravilnost je podana, ker volilni zapisniki in glasovalni sezname niso podpisani od vseh članov volilnega odbora in ker niso opremljeni z uradnim pečatom. Vendar so to nepravilnosti zakrivilo člani

volilnega odbora in zapisničarja, ki so se ob 17. uri odstranili iz volilnega lokala, pri čemer je tudi zmanjkal občinski pečat in del formularjev. Za odhod članov volilnega odbora iz volilnega lokala pa ni bilo upravičenega razloga. Pritožitelja sicer trdita, da so se člani volilnega odbora predčasno odstranili radi nepravilnega postopanja predsednika volilnega odbora. Vendar ta okolnost tudi v primeru resničnosti ni zadosten razlog za tak ukrep, ker so imeli člani volilnega odbora v smislu § 45 odst. 2 zakona o občinah in § 18 banovinske volilne uredbe pravico, da podajajo svoje pripombe in oddajo ločeno mnenje. S tem pa so imeli možnost, da vse eventualne nepravilnosti in ne-korektnosti predsednika volilnega odbora zapisniško ugotovijo.

ad 9) Iz volilnih spisov je razvidno, da se je izdala pismena rešitev o izidu volitev. Nepravilnost, da se ta rešitev ni razglasila na občinski deski, kakor to predpisuje § 29 banovinske volilne uredbe, pa ni mogla vplivati na izid volitev, ker gre pri tem že za akt po volitvah.

ad 10) Nepravilnostim, navedenim pod točko 8) te odločbe pa upravno sodišče ne more priznati bistvenega vpliva na potek in rezultat volitev, ker pritožitelja sama ne trdita, da so volilni zapisniki, odnosno glasovalni sezname potvorjeni in da je radi tega uradni rezultat volitev napačen.

Pritožba je torej neosnovana.

Celje, dne 25. junija 1934.

Ponekod grozi suša

Ljubljana, 12. julija.

Po junijskih izredno deževnih dnevih je začela pritisniti vročina, ki po mnogih krajih Slovenije, osobito v Prekmurju, že povzroča sušo in pomanjkanje vode. Od 1. julija naprej je bilo v Ljubljani le par dni deževno, pa tudi takrat so padle prav neznatne množine dežja. Včeraj je bilo prav soparno. Najvišja temperatura je bila včeraj +32,2 C. Popoldne okoli 1 se je zobjlačilo in začelo je grmeti. Okoli 14 je lahno deževalo. Vsega je v Ljubljani padlo 0,7 mm dežja. Po nekaterih štajerskih krajih že niso imeli 14 dni nobenega dežja ter mnogi

Koledar

Petek, 13. julija: Anaklet, papež mučenec; Marjeta, devica mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla včeraj v najlepši otroški dobi Zorica Puntar, hčerka g. dr. Josipa Puntarja, knjižničarja v Ljubljani. Pogreb bo v soboto popoldne. Naj sniva v miru! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poročila sta se včeraj v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani gospodična Vera Remec, hči gimn. ravnateljice iz Kruske, in g. Tine Debeljak, gimn. prof. v Nikšiču v Črni gori. Poročal je nevestin brat p. Bogumil Remec D. J. Božji blagoslov!

— Diplomirani so bili na tehnični fakulteti ljubljanske univerze za gradbene inženjere: Pavel Cizel iz Kamnika, krajnjak Fran iz Maribora, Mühleisen Erik iz Ljubljane in Pok Karel iz Ljubljane.

Ostale vesti

— Otvoritev obrtne razstave. V št. Vidu nad Ljubljano se odprla v nedeljo, dne 15. julija obrtna razstava. Zlasti mizarji so se potrudili, da razstavijo čim najlepše in najboljše. Če pogledamo danes št. Vid, zlasti pred šolo in v šoli ter po delavnicah ali zvečer po raznih privatnih hišah, bomo videli, da vse tekmuje, da se dostojno proslavi ta prvi gospodarski obrtni praznik. Mojstri dovažajo že svoje izdelke, dekleta in fantje spletajo vence, pripravljajo se mlajši; zlasti reklamni odsek ima vse polno dela. Kakor vse kaže, bo št. Vid dostojno sprejel goste in posetnike obrtne razstave. Razstavlja nad 50 mojstrov vse mogoče izdelke, ki se izdelujejo v št. Vidu. Na razstavi bo videti poleg lepe oprave tudi vse pripomočke za izvrševanje iste, videti bo kompleten vodnjak, ki bo točil vodo, razne instrumente, kakor citre, harmoniji itd., ter še veliko drugega. Maloželostna družba je znižala vožnjo iz Ljubljane v št. Vid za ves čas t. j. od 15. julija do 20. avgusta. Vsak posetnik naj tudi spravi svojo vstopnico, ker mu ista daje pravico do lepe moderne kuhinjske oprave, katere bo ob koncu izžrebana iz vseh prodanih vstopnic. Oprava bo tudi razstavljena, naš je vsak ogleda. Toraj prihitite vsi v naš lep št. Vid!

— Primicije na štajerskem. Ker se morajo po naročilu škofijskega ordinarijata obhajati primicije v čim manjšem obsegu, zato imajo dostop samo povabljeni dijaki.

— Filozofi, ki so napravili v juniju diplomatski izpit, naj čim prej predložijo 5 din kolokovane proučene za suplentsko službo Fr. banskim upravi. Priloge po uradniški zakon v originalih (ki se vrnejo) in dveh nekolkovanih prepisih.

— V zvezi z včerajšnjim člankom »Nemikano in neslovansko pisanje naše židovske štampice«, izjavlja gosp. Milan Culafič, bivši dopisnik »Politike« in sedaj dopisnik belgirskega »Vremena« v Ljubljani, da ni v nikakršni zvezi z dopisi, ki izhajajo iz belgirskega »Stampi« pod šifro »O. M.« Gospod Culafič visoko ceni kulturne osebine slovenskega naroda, med katerim probiva zadovoljno in srečno že 13 let.

— Pri boleznih srea in poapnenju žil, nagjenosti h krvavitvam in napadih kapi zašigura »Frans Joselovac« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora.

Celje

— Tatvine pri kopanju na Savinji. Tipografu g. Artaču Ernestu je bilo ukraden o Savinji v bližini Savinjskega dvora iz žepa 400 Din z denarnico vred.

— Javna zahvala. G. dr. Franc Gosseth je daroval po svojem zaslopniku g. dr. Skobernelu namesto venca na grob pokojnega g. Alojza Kneza za ubožno deco občine Celje-okolica znesek 200 dinarjev. Za velikodušni dar izreka občinska uprava te občine prisrčno zahvalo.

— Prekinitev električnega toka. V nedeljo, dne 15. t. m., bo elektrarna Fala v Celju in okolici od 4 zjutraj do 3 popoldne radi nujnih del prekinila električni tok.

— Zopet tatvina kolesa. Dne 10. julija ob pol 12 ponoči je bilo iz veže neke gostilne v Zavodni ukraden trgovcu Filiju iz Celja kolo znamke »Kozmos«, dobro ohranjeno, črno plekano, evid. št. 2-13593-5, vredno 1000 Din.

— Število brezposelnih zopet naraslo. Po zadnjem izkazu je število brezposelnih, ki spadajo v področje celjske ekspoziture Javne borze dela, zopet naraslo od 269 na 307.

Ptuj

Ptujске davščine. Banska uprava je odobrila proračun mestne občine ptujске za upravno leto 1934 ter v kritje primanjkljaja dovolila, da sme pobirati mestna občina naslednje davščine: 51 odstotno občinsko dōklado na vse državne neposredne davke. — Občinske trošarine: od 100 l vina po 150 Din; od 100 litrov Źumečih vin po 2000 Din; od 100 litrov piva po 100 Din; od bl stopenje alkohola, spirita, žganja, likerja, ruma, konjaka po 5 Din; od 100 litrov sadjevca po 25 Din; od goveda nad 1 letom po 20 Din; od prašičev po 10 Din; od drobnice po 5 Din; od 100 kg uvoženega mesa (mesnih izdelkov) po 20 Din; od uvoženega blaga po tarifi. Občinske take in druge davščine: najemniški vinar (od bruto najemnine) do 200 Din 8 odstotkov, nad 200 Din 16 odstotkov, od prenočevanja tuja 30 odstotkov od cene oddanih prostorov. Na vozila: za avtomobile do 30 HP 1000 Din, nad 30 HP 1500 Din, na enovprežno kočijo 100 Din, na dvovprežno kočijo 250 Din.

Mestna godba je prišla z medtedenskim koncerti v mestnem parku. Prvi koncert bo v soboto, 14. t. m. ob 20. Razen tega se vrši vsako nedeljo ob 11 koncert na istem prostoru.

Smrtina kosa. V Ptuj je umrla Zofija Malek, hčerka železničarja, stara šele 19 let. Naj v miru počiva!

Požar v ptujski okolici. V sredo, 11. t. m. zjutraj, je začel požar na Sv. Vidom pri Ptuj. Požar je izbruhnil pri posestniku Francu Muzeku v Trčcu; goreli je začel gospodarsko poslopje in bi brezdomno zajel plamen tudi sosednja poslopja, da niso ob pravem času prihiteli na kraj požara gasilci iz Jurovec, Sv. Vida in Ptuja, katerim se je posrečilo ogenj pogasiti. Škoda znaša 10.000 Din, ki je krita le deloma z zavarovalnino. Na kakšen način je nastal požar, še ni pojasnjeno.

Vič

Društvo »Krščanska šola« priredi drevi ob 8 podoknicno prestavljenemu šolskemu upravitelju g. Ivanu Štruklju pred njegovim stanovanjem v novi šoli. Poje moški zbor pevskega krožka Vič in igra godba »Vič«. Prijatelji in znanci ter ostalo občinstvo so k podoknicni vjudno vabljeni!

Tržič

Podružnici SPD v Tržiču se je po precejšnjih zaprekah vendarle posrečilo dobiti točilno pravico v planinski koči Jesenje prav pod Storžičem v občini Sv. Katarina ali Lom. To kočjo je vzela podružnica in najem, ker se vedno bolj čuti potreba okrepčevalnice in prenočišča za turiste, ki gredo na Storžič z Lomske strani. Otvori se ta kočja v nedeljo, dne 15. julija. Pot do kočje je jako lepa in lahka. Kažepotne tablice so že zdavno naročene. Dokler teh ni, naj tudi turisti pazijo, da ne krenejo preveč na desno in ne pridejo na Javorniško sedlo. Brezdomno bo divna okolica prav pod divnimi skalami Storžiča in za zmerne cene v novi koči privabilo prav mnogo gostov. Ker je tudi za smučanje ta teren pripraven, bo ostala kočja cele leto odprta.

Jesenice

Poljske hazenašice takega sprejema gotovo niso še nikjer doživele, kakor so ga bile deležne v sredo zvečer na Jesenicah. Bil je to sprejem, kakršnih je na Jesenicah le malo. Neopredelna množica ljudstva se je zbrala na peronu in pred kolodvorom in ko je malo pred devetimi privzvil ljubljanski večerni vlak, je zaigrala godba triglavsko koračnico. Sledili so pozdravi, nakar se je razvil po Aleksandrovi cesti impozanten sprevod ter se ustavil pred Krekovim domom, kjer so Poljakinjam pripravili stanovanje. Godba je na krasnem prostoru pred domom priredila koncert, kateremu je prisostvovala velika množica ljudstva, ki je navdušeno vzklikala bratski Poljaki.

Velik športni prostor za Krekovim domom je zdaj popolnoma izravnana in ograjen. Vožnja čez ta prostor je prepovedana.

Tudi na Jesenicah smo dobili »Monte Carlos«, po vzorcu ljubljanskih penzionistov, ki imajo svoje zbirališče tam nekje pod Rožnikom. Takozvani Telečnik gori nad osnovno šolo je kot nalašč za jeseniške delavce-upokoence, ki se vsak dan zbirajo na klopih, kadar vreme dopušča in ko se pomenijo o dnevnih dogodkih in visoko politiko doobra prerašajo, tedaj jih pa »vržejo« in igrajo 66, dokler ne pride čas za skromno večerjo. Vsaj nekoliko razvedrila zanje, ki ga dobrodušnim starčkom iz vsega srca privoščimo.

V jeseniških Rovtjah je še skoraj vse zasedeno po letoviščarjih, ki iščejo miru in čistega zraka. Vse razpoložljive sobe so oddane in tudi zagrebški gospodje duhovniki, ki so vsako leto gostje v župnišću, so že prišli.

Mnogim obiskovalcem Karavank se zdaj ni znano, da po jutranjem turistovskem vlaku lahko opravijo svojo nedeljsko dolžnost in prijazni cerkvi pri sv. Križu nad Jesenicami, kjer je, posebno sedaj v seziji, po več sv. maš.

nologijo z nemško-slovenskimi izrazi, katerih Slovenci do sedaj še nismo imeli. Knjiga stane vezana 140 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Knjigo toplo priporočamo vsem šoferjem, naraščajo in samovozačem.

— Nenavadna smrt maturanta. V bosanskem Konjicu je pred 20 dnevi prišel gimnazijalski abiturient Boško Rajić kazati nenavadne znake duševne depresije. Začel je odklanjati vsako hrano. Zamaral so ga starši prosili in ga prepričevali, da mora jesti. Odločno je vztrajal pri svojem naklepu in ni hotel ničesar zavzeti. Zaradi lakote in pomanjkanja spanja je končno tudi umrl. Rajić je bil zelo dober dijak ter je gimnazijo dovršil z odliko. Njegova smrt je med prebivalstvom napravila najgloblji vtis.

Atom vir energije

Zlato dobo nam napovedujejo

Najdrznejši sen moderne tehnike, to je pridobivanje energije iz atoma, se bo uresničil, ako se izpolnijo upanja znanstvenikov. Že več kakor deset let se učenjaki trudijo, da bi sprostili ogromne množine sile, ki je skrita v snovi. Kakih deset znanstvenih zavodov je neprestano na tem, da bi stroji na visoko napetost kakor z velikanskimi topovi razstrelili atom. Zdaj je profesor Compton v velikanski zrakoplovni delavnici v Rond Hillu (Massachusetts) spravil v pogon ogromen elektrostatičen generator, ki ga je izumil Van de Graaff. Ta generator jemlje elektriko iz zemlje. Njegova napetost doseže tudi deset milijonov voltov. Od tega aparata pričakujejo učenjaki, da bo maso izpreminjal v silo in tako preskrboval človeštvo z neverjetno množino energije.

To pričakovanje stoji na enačbi, ki je najpomembnejši rezultat Einsteineve teorije o relativnosti in ki se glasi $E=Mc^2$. To se pravi, da je energija enaka produktu mase krat kvadrat svetlobne hitrosti. V smislu te enačbe se materija in sila med seboj izmenjujeta. Ako zgine masa, zgine tudi energija.

Množina energije, ki bi jo oprostili s to preobrazbo, je vprav fantastična. Prof. Compton je zračunal, da bi en funt snovi proizvajal dovolj energije, da bi se temperatura 100 milijonov ton vode dvignila od ledišča do vrelišča. Po računih prof. Wienerja, ki poučuje na tehniki v Massachusettsu, bi s pomočjo enega funta materije pridobili 11.300.000 kilowatov energije. Kaj se to pravi, nam pokaže šele primera. Funt bencina, ki zgori v eksplozivnem motorju, nam da k večjemu energijo kilowatne ure. Razlika med produktivnostjo današnjih produktivnih sredstev in med novim je takšna, da bi vsa današnja produktivna sredstva, kakor gorivo, eksplozivne snovi in vodne sile zgubile svojo veljavo, ako bi mogli samo en del energije, ki je skrita v materiji, izbrabiti.

Dokaz, da so znanstveniki na pravi poti, ko z bombardiranjem atoma skušajo pridobiti energijo iz mase, nam dajejo že znani poskusi Cockrofta in Waltna v Cambridgeu. Posrečilo se jima je izpremeniti litij v helij na ta način, da sta osvojila energijo. V ostalem imajo ti poskusi samo teoretično vrednost, ker nieta Cockroft in Walton imela

posebne sreče s svojim bombardiranjem atomov.

Ako se fizikom v resnici posreči izbrabiti Van de Graaffov generator, potem lahko računamo že danes z neizogibnimi posledicami. Danes seveda ne verjame nihče v uničenje zemeljske oble, ki naj bi ga prineslo razbitje atoma. Gotovo pa je, da bi ta dogodek izzval pravo revolucijo v industriji. Ta revolucija bi prav gotovo prekosila današnjo, ki se pojavlja v gospodarstvu, in tudi krizo, ki jo je povzročila uvedba stroja v industrijo. Rudniki, to je premogovniki in petrolejski izviri, bi takoj izgubili svojo vrednost. Elektrarne, motorje in stroje bi morali vreči med staro železo in najdražje kovine bi bile cenejše kakor svinec. Prišel bi konec današnjega gospodarskega življenja. Če bi se človeštvo ne znalo kmalu prilagoditi posledicam novega odkritja, bi bila socialna svetovna katastrofa neizogibna. V nasprotnem primeru bi nastopila za človeštvo zlata doba. Saj bi človek razpolagal z neomejenim virom energije. Žalibog, da je ta doba na tem svetu nedosegljiva.

Misijoni na saharški razstavi

Na razstavi predmetov iz Sahare, ki je odprta do oktobra letos v etnografskem muzeju v Trocadero v Parizu in kjer sodelujejo vse države, ki upravljajo Saharo, imajo tudi katoliški misijoni svoj obsežen in značilen paviljon. Številni dokumenti ponazarjajo zgodovino misijonskega prodiranja v osrčje Sahare prav do onih prvih početkov, kot jih prikazuje film o Dufaya »Sahara — plodna deželica«. Zlasti so poudarjeni spomini na o. de Foucaulda iz njegove maroške dobe, kjer je služboval kot huzarski častnik, in iz poznejše dobe, ko je živel kot samotar v puščavi, in do trenutka, ko je njegovo na videz nerodovito delovanje polagoma začelo kazati vidne sadove. Ta afriški junak, ki je skušal prikazati mohamedancem novi lik kristjana, je poznan tudi mnogim Slovencem. Saj je knjižica »Puščavnik v osrčju Sahare«, ki popisuje življenjsko pot o. de Foucaulda in ki jo ima še nekaj izvodov v zalogi Misijonska pisarna, skoraj popolnoma razprodana.

V predmestju Hamburga je nastala v neki hiši eksplozija plina. Tri osebe so bile ubite, osem je bilo hudo ranjenih. Izvedenci so mnenja, da je eksplozija nastala zaradi tega, ker se je nekdo hotel zastrupiti s plinom.

Sončni mrk v Rusiji

Pri vsezvezni akademiji nauk v Leningradu so osnovali poseben odbor, ki naj pripravi vse potrebno za opazovanje popolnega solnčnega mrka, ki se bo pojavil v Rusiji 19. julija 1936. V odboru so ravnatelj Pulkovskega opazovališča, leningrajskega astronomskega inštituta, moskovskega astronomskega inštituta itd. Pulkovski observatorij je že zdaj sprejel več vprašanj zvezdarn iz Amerike in iz zapadnih evropskih držav, da li bi moglo sodelovati pri opazovanju solnčnega mrka.

»Mamica, ali osli vedo, da so osli?«
»Mislim, da ne.«
»Torej tako neumni so osli!«

Kdo zažiga nemške gozdove? Suša ali maščevanje?

V zadnjem času je nastal v najkrajših nemških gozdovih ogenj, ki si ga ni mogoče razložiti samo s sušo. Mnogi so mnenja, da se Hitlerjevi nasprotniki skušajo maščevati za zadnji pokol na ta način. V soboto popoldne so ognjegasec v Warenu na Mecklenburškem prejeli obvestilo, da je nastal požar v Charlottenhofu pri Kargowu. Ogenj je divjal že v bližnjem gozdu. Širil se je z neverjetno naglico. Pihal je namreč »ugoden« veter. Alarmirali so takoj Hitlerjeve napadalne oddelke. Ogenj je zajel gozd v dolžini 15 do 20 km med Warenom in Neustrelitz. »Völkischer Beobachter« piše, da gre za katastrofo, ki je Nemčija še ni doživela. Ogenj je uničil vse telefonske in brzojavne napeljave, ki gredo skozi gozd. Prav radi pomanjkanja telefonskih zvez ni bilo lahko dobiti natančnih podatkov.

V soboto popoldne so morali izprazniti vas Spekt. Ogenj je stal že kakih 400 metrov pred vasjo Granzin. Prebivalstvo je že začelo bežati z domov, toda v zadnjem hipu je veter menjal smer in tako rešil vas.

Na pomoč so hiteli tudi berlinski gasilci. S seboj so vzeli 5000 metrov cevi. Gasilsko akcijo je vodil načelnik berlinskih gasilcev. Na mesto je prispelo tudi mnogo prostovoljnih gasilskih društev iz okolice. Vse prebivalstvo je hitelo gasiti.

Tudi pri Gross-Kölsig je nastal v soboto popoldne ogenj. Veter je zanesel plamene v kratkem času v daljavo več kilometrov. Ogenj se je razširil v smeri proti Friedrichsheim-Doebern. Vse prebivalstvo iz bližnjih vasi je hitelo gasiti. Tudi vas Doebern sama je bila v nevarnosti.

V bližini Griesen-Taubendorfa je prav tako izbruhnil ogenj v državnih gozdovih. Na pomoč so hitela gasilska društva, napadalni oddelki in ostalo prebivalstvo. Ogenj se je razširil v daljavo 10 km in v širino 4 km.

V nedeljo je nastal ogenj v gozdovih v Gifhornerheide. V bližini rudnika Hansa je tudi izbruhnil nenadoma ogenj. Razširil se je z nenavadno hitrostjo v smeri proti železnici Halle-Kottbus. V soboto je pričelo goreti tudi v gozdu severno od Gross-Radischa. Ogenj je ogrožal tudi vas Groes-Radischa. Na pomoč je moralo prihiteti tudi vojaštvo.

Naše slike nam kažejo prizore iz gozda pri Warenu in Neustrelitzu.

Po valovih Donave široke ...

(Beleške iz popotnega dnevnika.)

»Verjamem,« je rekel njen spremljevalec. »To je pojav, sicer povsem naraven, ki pa vas preseneča, razburja, očaruje... To je nekaka zračna slika z vso umetniško točnostjo od narave posneta. Zdi se vam, kakor da gledate kakšno čarobno sliko iz »Tisot« in ene noči, kakor da sanjate kakšne čudovite sanje. Pred vami se v zraku pokažejo čudni stolpi, gradovi, mesta, vasi, gore, morske ladje, ki plovejo, vse kakor v kakšni veliki panorami. Med narodom še živi vera, da je to delo neke skrivnostne čarovnice, vile Morgane. Po keltski pravljici je to hči kralja Pandragona in zavržena ljubica Lancelotova, ki še danes živi v fata-morgani... Znanost pa razlaga fata morgano, da je to posebno lomljenje svetlobnih žarkov skozi zračne sloje.«

Zdravko je segel v besedo:

»Profesor fizike nam je pravil, da se svetlobni žarki lomijo, ko gredo iz gostejše sredine v redkejšo ali obratno.«

»No, isto je, ko gredo žarki skozi zračne sloje, ki imajo razno toploto. Vsled tega se dogaja, da se vidijo predmeti, ki so sicer zelo daleč in ki bi jih sploh ne mogli videti.«

»Torej nekak periskop,« je pripomnil Matevž.

»Recimo,« je dodal Tein spremljevalec. »Mnogo je pokrajin, ki so posebno povoljne za take prikazni. To so n. pr. Sicilske morske otočine, velike peščene ravnine Perzije, Misirske, Tatarske... In kakor sem rekel, v madžarskih ravninah. Madžari pravijo fata morgani »Delibabe« in pripovedujejo o nji slično pravljico

kakor o keltski kraljici. Madžarski pisatelj Hynfalvi opisuje približno tako ta pojav:

»Sonce se je začelo vzpenjati vedno višje. Jutranja svežost je izginila. Zrak postaja vse toplejši. Naenkrat se nam zdi, kakor da smo stopili v nekakšno drugo deželo. Pred našimi očmi se je razprostiralo celo morje. Tam, ne ravno daleč, valovi v hisernosivi barvi. Nestalno je. Sedaj se nam približa, sedaj se zopet oddaljuje... Naenkrat se razlije okrog nas, po tej suhi, trdi površini, po kateri smo pred eno uro še hodili... Z vseh strani nas je obkrožalo čarobno morje. Iz sinje njegove vodne površine so se dvigali gozdovi, vasi, gradovi, mesta... in ustvarjali v zraku veličastne skupine. Čudovito so se menjale slike. Za hip se pojavijo krasne aleje z visokimi drevesi, za hip nato lepe gozdne poti in gore, ovrčane z gradovi. Krasne cerkve in stolpi, lepe vasi, se menjavajo druga za drugo... Ko pridemo bližje, izgine nenadoma vsa krasota, a mesto nje vidimo neznanatne studence, skromno bajto ali šotor... To je vse, kar je ostalo od čarobne slike... No, sedaj naenkrat se nam bliža cela vojska nevidnih vojakov. Strašne so te slike in prizori, da nas kar pretrese. Tam gredo nekakšne pošasti, na glavah rogovi, dolgi kakor drevesa, ki jih ponosno nosijo v zraku. In te rogate pošasti spremljajo orjaki... Za trenutek nato se razdvoji zagrinjalo: pred našimi očmi se pase čreda goved, uvrščenih v vrste, kakor kakšne vojske čete...«

Glejte, takšen je ta naravni pojav, »fata morgana«, takšna je ta Delibaba z njenimi čarobnimi slikami, ki jih je tudi opeval največji madžarski pesnik Petőffi — pomadžaren Srbohrvat »Petrovič«...

»Pravijo,« je po kratkem molku dodal Tein spremljevalec, »da so v okolici Pančeva ostanki človeka predzgodovinske dobe. Tam je vas Starčevo in tam sedaj kopljejo arheologi in drugi učenjaki. Upanje je, da bodo našli ostanki naselbine predzgodovinskega človeka z vsem orodjem kamenite dobe.«

»To se pravi, da imajo denar,« je pristavil Zdravko.

»Arheološki krogi v Ameriki so pristali na financiranje. In tam, pri izkopavanju plapolata sedaj dve zastavi: jugoslovanska in ameriška.«

»Kakšna pa je zemlja,« je vprašala gospa Marija.

»Lahko je delo z banatsko zemljo — bivšim Belim morjem — je rekel Tein spremljevalec. »Kamenja ni, pa če bi ga s svetilko iskali. Plovice pa kolikor hočete. Lončarji bi imeli tukaj dobre sirovine na izbiro.«

»Kako pa so zasledili to zgodovinsko torišče,« je bil radoveden Matevž.

»Tistem mestu, kjer sedaj kopljejo, pravijo domačini »grad«. Narodni muzej v Beogradu je dognal, da se je tam nahajala v kameniti dobi predzgodovinska naselbina. In je, kakor sem rekel, zainteresiral ameriške arheološke kroge.«

Pomočniki smo in se v mislih ustavili pri dobi, ki jo hočejo izkopati...

»Tam z gornje, desne strani, vidite hribe. ogromne...«

Trdnjava Smederevo.

»Mogočnost gleda iz razvalin še sedaj,« je rekel Zdravko in vzbokil prsi.

»In vendar,« je pristavila gospa Marija.

»Kaj je to, mogočnost?... Nekaj, kar ni absolutno, kar je relativno, kakor vse, kar je ustvarjeno z rokami...«

Parnik se je približeval Smederevu. Godba je pozdravljala Smederevčane z živo koračnico. Tein spremljevalec je pokazal z roko:

»Ta, z gornje, desne strani, vidite hribe. To so znamenite smederske gorice. Grozdi so težki od 2 do 3 kilograme. Pravijo mu »carski grozdje« in tudi druga razna imena, kakor »Kilbarke«, in še in še... A grozdje eno in tisto...«

Nasmejala se je in prižgal cigareta...

(Dolje sledi)

Most čez Rokavski preliv?

Varšavski dnevniki pišejo o načrtu mosta čez Rokavski preliv, ki ga je pripravljena zgraditi neka mogočna mednarodna finančna skupina. Avtor načrta, poljski inženjer Albert Kramstik, stalno biva v Južni Ameriki, a zdaj je prišel v Pariz, kjer poskuša pridobiti vladne kroge za svoj načrt. Zagotavlja, da bo njegov most mnogo cenejši kakor predor pod Rokavskim prelivom, na katerega so mislili v Parizu in Londonu. Če bo dobil Kramstik dovoljenje, bo po novem letu pričel graditi most in pravi, da bo dovršen najpozneje v treh letih. Malo upanja! Angleži niso hoteli niti predora, ker hočejo ostati osamljeni in se nečejo vezati z našo nervozno Evropo.

»Zakaj greš na balkon, ko pojem? AH me ne poslušajš rad?«

»Seveda! Rad bi samo, da bi sosedje videli, da si ne mašim ušes.«

Na letalih, ki vozijo med Curihom in Berlinom, vam zdaj postreže s prvovrstnim šampanjcem ali tudi s kislo vodo natakarcica, ki ki bi lahko bile tudi natakarcice.

Sport

Učimo se plavati!

Kopalna sezona je zopet tu. Ogronom je število kopalcev, ki od leta do leta narašča, tako, da kmalu človek ne bo mogel dobiti prostora ob naših rekah in jezerih. Najbolj obljubena so seveda morska obrežja, katera posejajo v velikem številu poleg naših petičnih ljudi tudi inozemski gostje. Julija in avgusta, ko doseže kopalna sezona svoj višek, so obrežja podobna mravljiščem, ki so tem obljubenejša, čim bližja so kakemu mestu ali pa drugim večjim krajem. Vsakdo se hoče ohladiti, ker je vročina včasih v resnici neznosna. Če pa vprašamo, koliko je med ono desetdesettisočglavo množico, ki se koplje na obrežjih, plavačev, bomo dobili precej nezadovoljiv odgovor. Nezdovoljiv radi tega, ker je pravih plavačev, to se pravi takih plavačev, ki bi vzdržali delj časa v vodi in sicer daleč proč od obrežja, bore malo. Še manj je onih, ki bi se upali podati v valove deroče reke ali razburkanega morja. Najmanj pa je seveda onih, ki bi se upali reševati potapljalčevega. To je sicer žalostno, a vendar resnično dejstvo, kateremu bomo morali na vsak način odpomoči, ako nam je kaj za človeška bitja, katerih je že toliko našlo smrt v mrzlih valovih. Žal se število nesrečnih in nepotrebnih žrtev v vodi od leta do leta veča in se nihče ne najde, ki bi se energično zavzel za to, da bi se te nezgode omejile na minimum.

Kakor zavzema med zimskimi sporti prvo mesto smučanje, ki se je močno ukoreninilo med našim narodom, tako mora biti med poletnimi sporti na prvem mestu plavanje. Plavanje je brez dvoma najbolj zdrav sport, če ga pravilno in pametno gojimo. Kajti poleg sonca in zraka imamo še vodo, ki tako blagodejno vpliva v vročih poletnih mesecih na naše telo. Torej imamo obenem tri zelo važne činitelje, to je sonce, zrak in vodo; k temu pa pride še četrti, ki ga imamo tudi pri ostalih sportih to je gibanje. In končno si pri kopanju očistimo kožo prahu in drugih umazanij snovi, ki se zajedajo vanjo. Plavanje je — kakor vidimo — sportna panoga, ki bi jo lahko pristevali med najidealnejše sporte vseh. Zato pa bi bilo pravilno, da tej sportni panogi posvetimo več pažnje kakor doslej in da se zavzamemo zato, da se bo sleherni kopalec naučil plavati, vse boljše plavače pa moramo izvežbati tudi za dobre reševalce.

Število prijateljev plavalnega sporta je po svetovni vojni osobito v zadnjih letih, zelo naraslo. Tu mislim plavalni sport kot telesno vajo, ki se jo goji radi zdravja, razgibanja in končno tudi radi razvedrila — ne pa plavalni sport kot tekmovalstvo. Če pogledamo nazaj, v dobo pred svetovno vojno, vidimo ogromen, da, neverjeten napredek. V tistih časih je bil kopalce ob obrežju kake reke redka prikazen in še to kar je bilo, so bili po večini samo otroci. Zadnja leta pred svetovno vojno se je stvar nekoliko razširila, vendar to v primeru z današnjo dobo kljub temu ne bi nič pomenilo. Dandanes se vse koplje in imajo kopalnice najbrže vsi; le-teh je bilo v prejšnjih časih redko videti. Prav povsod se kopljejo ljudje, kjer imajo na razpolago vodo. Tam, kjer ni rek, jezera ali morja, so napravili umetna kopaljšča, da, celo zimska kopaljšča imamo. Današnji ljudje ljubijo čistočo, sonce, zrak in vodo, kar je zdravje sodobnega človeka močno dvignilo. Sedaj mora biti naša naloga, kako vse te ljudi naučiti tudi plavanja.

Ljudi je treba naučiti plavati, sem rekel. Zatorej zaenkrat ni važno, ali plavaš po tem ali po onem načinu, ampak je neprimerno bolj važno, da se sploh naučiš dobro plavati, da se počutiš

sigurnega v vodi in da moreš tudi delj časa vzdržati v njej. Dalje je zelo dobro, da se privadiš tudi plavanju v popolni obleki. Kajti neverjetno je, kako se čuti človek povezanega, če pride v obleki v vodo. In zato, ker človek ni vajen na to spremembo, so se dogodili slučaj, da je moral celo dober plavač, ko je nenadoma padel obleden v vodo, utoniti. Dalje je še zato važno, da se navadimo oblečeni plavati, ker pri reševalnih akcijah največkrat ni časa za slačenje. No, če se boš začel šele slačiti, ko boš opazil potapljalčevega, ki se bori s smrtjo, potem dvomim, če bo tvoja pomoč še pravčasna. In končno se ti lahko kdaj pripeti, da se ladja, na kateri se voziš, potopi. Ako si plavač, se boš brez dvoma vzdržal dlje na površini kakor oni, ki ne zna plavati, pa četudi se drži za kak rešen pas. In če je pomoč blizu, si boš svoje življenje rešil samo s sigurnim plavanjem. Gotovo je še polno slučajev, pri katerih nujno potrebujemo plavalce, da ne govorim o prijetnem užitku, ki ga imamo, če se igramo v globoki vodi, ali če skakaemo z deske vanjo.

Seveda tudi pri tem sportu ne smemo pretiravati. Če pogledamo dečke ali deklice, vidimo, da ti močno pretiravajo. Vedno so v vodi in jih sploh ni mogoče spraviti iz nje. Ko pa pridejo ven, se tresejo po vsem životu, ki je obdan s kurjo poltjo, njihove ustnice so popolnoma višnjeve. Tak način plavanja odnosno kopanja, ki starejšim brez dvoma bolj škoduje kakor mladini, moramo odklanjati. Na drugi strani pa imamo odraslene ljudi, ki skokejo za nekaj trenutkov v vodo, plavajo par metrov in že hitijo na sonce, prestrašeni kakor bi bili več ur v vodi. To niso plavalci in taki ljudje si niti lastnega življenja ne bi mogli rešiti, kadar bi šlo zares. Torej ne bojte se vode, ostanite dlje časa v njej, plavajte sem ter tja in tudi v dosti globoki vodi ter pod vodno površino. Le na ta način se boste privadili vode in bojazan vas bo kmalu zapustila.

Številke utopljencev so — kakor smo že omenili — vedno večje. Kako ogromna škoda za narod, saj pogoltno valovi neredkokrat naše najboljše sinove. Pa ne samo to. Koliko gorja prizadenejo ti mokri grobovi raznim družinam, koliko solza pretolijo matere radi izgubljenih sinov in hčera. Koliko gorja bi bilo manj, če bi se vendar ljudje zavedli, da plavanje ni samo zabava gotovih ljudi, ampak nujna potreba vsakega človeka, osobito kopalca. Zato bi prav nič ne škodovalo, če bi se plavanje uvedlo kot važen predmet v obvezni šolski telovadbi.

Glede na vse to bi priporočal jugoslovanski plavalni zvez, da misli na to, kako bi se pri nas na široko učilo plavanje, da bi se prav vsi, ki jih vidimo danes po najrazličnejših kopaljščih ter obrežjih priučili tega koristnega in potrebnega sporta in kako bi vse one, ki danes že znajo plavati priučili reševanja. Da bi se mogel ta načrt izvesti, bi bilo prirediteljstvo vseh izvežbanih plavačev v državi, da pomagajo pri tečajih, ki naj bi se v to svrhu priredili po vseh javnih kopaljščih in obrežjih, kjer se koplje dosti kopalcev in ki naj bi trajali vsaj tri dni, bodisi v presledkih (nedelje, prazniki) ali skupno. Ti tečaji naj bi se po možnosti vršili tik pred koncem šolskega leta, ko so še vsi dijaki in dijakinje skupaj ter bi pri stvari tudi šole lahko pomagale. S tem bomo rešili marsikoga tragične smrti v valovih neasistnega morskga elementa in tudi našo kvaliteto v tej lepi sportni panogi bomo dvignili na ono višino, da se bomo lahko z uspehom merili tudi na mednarodnih tleh. Naše gesto mora biti: Učimo se plavati, vsak dober plavač pa naj bo tudi dober reševalec.

I. K—er.

Varšava : Ljubljana

Na igrišču TKD »Atene« bo drevi ob 18.45 zanimiva hazenska tekma pod pokroviteljstvom ljubljanskega župana g. dr. Puca

Zanimanje za sport je vedno večje. Zlasti pa se zanima ljudstvo za najboljše, za reprezentance. In take reprezentantije bomo videli drevi na igrišču »Atene«. Na eni strani se nam predstavi reprezentanca Poljske, na drugi strani pa reprezentanca Ljubljane. Poljska je dala najboljše hčere svojega hazenskega sporta, Ljubljana pa tudi svoje najboljše moči, kar jih trenutno premore. Glede na to se nam obeta prvovrsten sportni užitek. O Poljakih smo slišali samo najboljše, danes jih bomo pa tudi videli. Odveč bi bilo pisati o zanimivosti današnje tekme, o posameznih igralcih, o hazeni, ki se tako lepo razvija, ko bomo pa danes vse to na lastne oči lahko videli. Zatorej pridite par minut pred tri četrt na 7 na igrišče »Atene« in prepričali se boste tudi vi o tem.

V predtekmi nastopita rezervi »Atene« in Ilirije. Tudi te tekme ne zamudite, saj vas ne stane nič več.

Hazena Varšava : Ljubljana. Za mednarodno tekmo z Varšavo pozivamo, da se zgledajo v petek točno ob 18.15 na igrišču Atene sledeče igralce: Ivica, Ela, Darinka, Omanova, Vida, Elza, Nada vse Ilirija in Bernik, Smue Neta in Tita vse Atene. Prinesite opremo. Obvezno za vse pod pretno kazni. Tehnični referent.

Hašk : Primorje

Prihodnjo nedeljo se vendar začne zares in v velikem stilu. Uvod v ligo nam je prinesel dober spored : V Ljubljani igra proti Primorju zagrebški Hašk, in s tem je podano jamstvo, da bomo že prvo nedeljo priče lepe in napete igre, kakor jih ne pomnimo v Ljubljani izza minule jeseni.

V teh tako zvanih izločilnih tekmovanjih bo šlo za vsako piko, saj je tekmovalje le izločilno, to se pravi, kdor bo boljši, bo šel naprej, slabotnejši pa pač zaostal. Zato bo gledalo vsako moštvo, da za vsako ceno spravi čimprej na varno dovoljno zalogo točk, ki mu bo odpirala možnost udeležbe v nadaljnjih, pravi ligaskih konkurencah.

Že stara nasprotnika, Hašk in Primorje, oba resna tekmeča za končni uspeh, se bosta morala ogledati že v prvem kolu. Nas to lahko samo veseli, ker bomo kar na začetku imeli nadvse zanimivo in ne dvomimo, lepo borbo.

★

Reka. V nedeljo, 15. t. m. revanšna tekma s Kotranom (Kranj). Vozilo avtomobil. Cena 15 Din za osebo in nazaj. Odhod na igrišče. Čas javimo pravčasno. Prijave se sprejemajo vse dan na igrišču ali pisмено: Lojz Dore, Rožna dolina IX-9, tel. št. 3306, do sobote.

Lahkoatletinje se nam predstavijo

V soboto ob 17 in v nedeljo ob 9.30 se vršijo na igrišču ASK Primorje dekliske lahkoatletске tekme za državno prvenstvo.

Naša dekliska lahka atletika, ki se je šele lansko leto po daljšem odmoru počivila, je kljub temu danes že zopet na taki višini, da prav resno konkurira ostalim krajem v naši državi. To se bo pokazalo zlasti v soboto in nedeljo, ko bodo ljubljanske atletinje nastopale za naslov državne prvake. Rekordno število atletinjskih bosta postavili Ilirija in Atena v to borbo. Med temi seveda ne bo manjkalo naših elitnih atletinj, ki bodo poskrbele, da bo prireditelj tudi kvalitativno na lepi višini. Morda se posreči ljubljanskim atletinjam priboriti celo državno prvenstvo. Iz njihovih priprav bi se dalo sklepati, da ostane najvišje odlikovanje v naši državi za l. 1934 v Ljubljani.

★

Zagrebška Viktorija je brzojavno odpovedala sobotno tekmo proti Iliriji, zato je ta stopila v stike s Sparto iz Zagreba, ki je nedavno igrala proti Primorju in po premočni igri nezasluzeno izgubila z minimalno razliko 2:1. Tekma bo na Stadionu v soboto popoldne ob 18.15. Vstopnina nizka. Ilirija nastopi kompletna z moštvom, ki bo nastopalo v ligaskih tekmah.

»Tour de France«, Pariz, 12. julija. AA. Večerašnje etapo kolesarske tekme »Tour de France« iz Grenobla do Gapa je prvi prevozil Italijan Martino. — V splošni kvalifikaciji je še vedno na prvem mestu Francoz Magne. Martino je zaostal za 7 minut in nekaj sekund. Danes bodo tekmovali na deveti etapi iz Gapa v Digne.

SK Ilirija. Teškoatletska sekcija ima danes ob 19 trening v paviljonu na velenjskem; po treningu sestanke, katerega naj se udeležijo naslednji atleti: Gorjan, Pipan, Tičar, Di Batista, Kokel, Jaka Znidaršič, Rozman, Kunaver, Petras, Presetnik, Ramonjot, Stele, Čekah, Ullsperger, Kozlevar, Gabriel, Vidrih, Jenko. Sprejemajo se novi člani. Redni treningi se vrše vsak ponedeljek, sredo in petek ob 19 dalje.

Kolesarska podzveza »Ljubljana«. (Iz seje n. o. dne 10. VII. 1934.) Na znanje se ozana povabila o potovanja direktor olimpijske prvenstvo na 100 km. Vsi včlanjeni klubi se opozarjajo na razpis I. Hrvatskega gradjanskoga sportnega kluba Zagreb, ki priredi v nedeljo, dne 15. julija cestno dirko na 100 km s startom in ciljem v Podsednu pri tvornici cementa in na prosti preki Sr. Nedelje-Samobora-Bregane-Griča-Kostanjevice do St. Jerneja in nazaj. Start ob 7 zjutraj. Določenih je šest nagrad in šest kolajni, a vsak nepristrani voznik, ki pride v času pol ure za prvimi na cilj, dobi diplomu. Razdelitev nagrad bo v nedeljo ob 9 zvečer v restavraciji Tolović, Petrinjska ul. 2. Prijave se poslati do 14. julija na naslov J. Potnik, Ilica 153, Zagreb. — Vsi klubi se opozarjajo, da se vrši dne 29. julija dirka za prvenstvo dravske banovine na prosti Maribor-Ljubljana. Razpis sledi. Istosčasno se bo vršila tudi dirka za podvezno prvenstvo glavne skupine. — Dne 5. avgusta se vrši obvezna prvenstvena dirka juniorske skupine za podvezno prvenstvo, ki je obenem izbarna dirka juniorjev za državno juniorsko prvenstvo, katere se bo vozila dne 12. avgusta. — Poslujemo za prvenstvo dravske banovine najkasneje do 25. julija potvrditi. — Prihodnja seja upravnega odbora bo v torek, 17. julija ob 20 pri Amerikancu.

Gospodarstvo

Izvoz živine in proizvodov v Nemčijo

Trgovinski minister je predpisal naredbo o izvozu svinjske masti

v Nemčijo. Po tej naredbi se more v Nemčijo izvažati samo ona mast, ki odgovarja določilom na drugem mestu objavljenega pravilnika o standardizaciji izvoza svinjske masti.

Kdor hoče izvažati, se mora prijaviti Uradu za kontrolo izvoza živine ter plačati kancijo 25.000 Din. Možno je tudi, da trgovinski minister spravi v zvezo izvoz masti tudi z drugimi živalskimi proizvodi itd. Kontingente za izvoz razdeli urad: 70% onim tvrdkam, ki se že danes bavijo z izvozom v Nemčijo, ostalih 30% pa dobe one tvrdke, ki se pripravijo za to. Razdelitev kontingentov se vrši z ozirom na kapaciteto podjetij.

Po izvršenem izvozu morajo izvozniki firme dostaviti uradu originalne in dokumentirane obračune, ki se nanašajo na vsako pošiljko.

Izvoz konj.

V smislu trgovinske pogodbe z Nemčijo se smejo v Nemčijo izvažati samo konji čistokrvne jugoslovanske ardenske pasme, takozvani »Murinsulanerje«, v kolikor so odgojeni v savski in dravski babinovi.

Da bi imeli v okviru kontingentov znižane carine, morajo izvozniki dati pregledati konje veterinarjem na meji. Vsako pošiljko pa mora spremljati tudi potrdilo Urada za kontrolo izvoza živine. Konje bodo smeje izvažati v Nemčijo samo pri omenjenem uradu registrirane firme, ki se morajo uradu prijaviti najkasneje s potrebnimi podatki do 15. julija. Poleg imena in adrese podjetja, dokazov o protokolaciji je treba predložiti tudi izvozne dokumente o dosežanem izvozu od 1920 do 1933, povim, ki hočejo izvažati, pa poslednje ni potrebno. 70% dobe stari izvozniki, 30% kontingentov pa novi, odnosno lahko urad te kontingente drugače razdeli, če stari izvozniki radi kakršnega koli razloga ne izvažajo, odnosno ne izkoristijo svojih kontingentov.

Izvozniki morajo vsak mesec do 15. prijaviti, koliko nameravajo izvoziti. Te prijave so obvezne, poleg tega pa morajo Uradu pošiljati tudi originalne in dokumentirane obračune za vsako posamezno pošiljavo. Pri izvozu se plačuje posebna taksa, katero določi trgovinski minister v sporazumu s finančnim ministrom.

K naredbi so objavljeni v »Službenih novinah« tudi obrazci za spravevala za 1 konja, ki veljajo deset dni. Gre za čiste mrzlokrvne konje. Ravnilo je objavljen obrazec za potrdilo o kontingentiranju za izvoz konj v Nemčijo.

Na podlagi odredb trgovinske pogodbe z Nemčijo se je pokazala tudi potreba, da se naredba o izvozu

Davčni reformi v Nemčiji in Franciji

Sedanja gospodarska kriza ni prizanesla državnim financam in so tudi državni dohodki izredno padli. V vseh državah so zato finančni ministri hoteli zviševati davke, ker niso mogli v enaki meri, kot so padali dohodki, znižati izdatkov. Toda čim huje je pritekel davčni vijak, tem bolj so se večale splošne gospodarske težkoče in dohodki niso prinesli pričakovanih vsot, katere so rabili finančni ministri. Zato so ubrali finančni ministri drugo pot, da sanirajo državne finance: spravili so se na znižanje davkov in poenostavljenje davčnega sistema.

Pred ne davnim smo poročali o uspehu znižanja davkov na avtomobile v Nemčiji. Pričakovati bi bilo, da bodo zat državne finance kaj utrpeli. Pokazalo pa se je, da baš nasprotno: avtomobilov je bilo naenkrat na stotine novih in je tako večje število novih vozil daleč nadoknadilo izpad dohodkov zaradi znižanja davšnin.

Te dni je francoski parlament sprejel davčno reformo, katero mu je predložila Doumergueova vlada. Zakon stoji v veljavo 1. januarja 1935 in ima namen znižati davčno breme ter boljše razdelitev davčnih bremen. Med drugim se zniža dohodnina za vrednostne papirje na 12 odstotkov, splošna dohodnina od 83 na 24 odstotkov, davki na delavske zaslužke od 10 na 6 odstotkov, odnosno od 6 na 3 odstotke, nadalje se zmanjša davek na industrijske in trgovske dobičke na 12 odstotkov. Odpravijo se nekatere taksae, tako n. pr. dovolilnice za advokate, zdravnike itd. Sedanji kmetijski davek na dobiček in luksuzna taksa se lahko poenostavi z davkom na poslovni promet v znesku dveh odstotkov. Dohodek od dela, ki znaša manj kot 10.000 frankov letno, ostane davka prost. (10 tisoč frankov je nad 90.000 Din letno. Op. ured.)

K poenostavljenju luksuznega davka je omejit, da je doslej znašal 3—12 odstotkov. Po novem pa se znaša na 2 odstotka. To je zlasti važno, ker je s tem podrt načelo, da spada cela vrsta predmetov med luksuzne, dočim faktično niso več. Ta dekret je bil že objavljen in stoji takoj v veljavo.

Kmetijski mlini. Na podlagi odredbe odstavka 2. § 23 obrtnega zakona je predpisal minister za trgovino in industrijo uredbo, s katero se vodni mlini izločijo iz mlinarske obrti po točki 61. odstavek 1. § 23 obrtnega zakona. Ta uredba je stopila v veljavo z dnem objave v »Službenih novinah«, t. j. dne 11. julija.

Borza

Dne 12. julija 1934.

Denar

V današnjem prometu ni bilo znatnih izprememb: neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha, Prage in Trsta, narasli so tečaji Berlina in Newyorka, dočim so popustili ostali.

V zasebnem klinkingu je avstrijski šiling ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen: 9,15, dočim je na zagrebški in belgrajski popustil na 9,05. Grški boni so v Zagrebu notirali 29,90—30,60 (30,25). — Španska pezeta je bila v Zagrebu zaključena po 6,30. — Angleški funt je nadalje popustil in bil na zagrebški borzi zaključen po 247,65, na belgrajski pa po 248,75.

Ljubljana. Amsterdam 2306,51—2317,87, Berlin 1302,36—1313,16, Bruselj 794,96—798,90, Curih 1108,35—1113,85, London 171,08—172,68, Newyork 3374,94—3403,2, Pariz 224,43—225,55, Praga 141,29—142,15, Trst 291,24—293,64.

Promet na zagrebški borzi 31.631 Din. Curih. Pariz 20,2475, London 15,47, Newyork 307, Bruselj 71,70, Milan 26,32, Madrid 42, Amsterdam 208,05, Berlin 117,65, Dunaj 72,90 (57,50), Stockholm 79,75, Oslo 77,75, Kopenhagen 69,10, Praga 12,75, Varšava 58, Alene 2,92, Carigrad 2,49, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendence za vojno škodo je danes popustila po dvadnevem stalnem dviganju tečajev. Tečaji so ne-

zaklane živine

v Avstrijo z dne 15. septembra 1933 razširi tudi na izvoz zaklane perutnine v Nemčijo.

Vsi omenjeni razpisi in določila so v veljavi do 11. julija, ko so bili namreč objavljeni v »Službenih novinah«.

Standardizacija izvoza masti

Trgovinski in kmetijski minister sta predpisala pravilnik o standardizaciji svinjske masti, namenjene za izvoz.

Iz tega pravilnika posnemamo, da smejo izvozniki odsej izvažati samo svinjsko mast, katero plombira Urad za kontrolo izvoza živine po predpisih novega pravilnika.

Plombirana sme biti samo prirodna, sveža, čista svinjska mast, ki mora biti topljena, precejena, homogena in bela, ne sme imeti tujega okusa itd. Mora pa biti tudi pakirana po določilih pravilnika. Mast ne sme imeti več kot 0,3% vode, 0,2 živalskih tkiv in 1,5% kisline. Pregled masti izvrši pristojni veterinar, ki izda tudi kontrolne listke. Veterinar mora voditi tudi natančno evidenco o izdanih potrdilih. Lastniku pa mora veterinar izdati potrdilo po predpisanem obrazcu.

Urad za kontrolo izvoza živine lahko vedno kontrolira, če mast odgovarja predpisom, nadalje more obenem z veterinarjem zahtevati tudi vzorce za analizo v državnih laboratorijih.

Po določilih čl. 5 mora biti svinjska mast pakirana v zabojih vsebine 25 kg neto. Zaboji morajo biti izdelani iz novega in nedišečega materiala. Znotraj morajo biti obloženi s pergamentnim papirjem, na zgornji površini tega papirja pa mora biti listek z napisom »Čista svinjska mast« v petih jezikih (srbohrvatsko, nemško, češko, francosko in angleško). Na zunanji strani zaboja pa mora biti označeno podjetje, znakma ter napis: »Čista svinjska mast, Jugoslavija.« Vsi zaboji morajo biti po pregledu veterinarjev zvezani z vrstico v državnih barvah.

Izjemno pa more biti mast tudi pakirana v sodih, toda samo po 25, 50, 100 ali 200 kg. Tudi sodi morajo biti obloženi v notranjosti s pergamentnim papirjem.

Prostori, v katerih se dela mast, morajo biti higijenični, mast pa, ki je namenjena za izvoz, se mora hraniti na suhem mestu itd.

Pri izvozu svinjske masti znaša taksa za pregled Urada za izvoz živine 6 Din za vsakih 100 kg. Kdor se pregreši proti tem odredbam, bo kaznovan po predpisih zakona o organizaciji in kontroli izvoza živine, proizvodov in pridelkov.

Pravilnik je stopil v veljavo 11. julija, z dnem objave v »Službenih novinah«.

ljavo, kar pomeni, da hoče vlada takoj pomagati tujekoprometnim industrijam in onim izvoznim industrijam, ki največ trpe.

Ravno tako važna kot francoska davčna reforma pa je nemška, katero je naznanil državni podtajnik Reinhardt na seji Akademije za nemško pravo. Drž. podtajnik izrecno pravi, da je finančni položaj nemške države tak, da ne dovoljuje znižanja davkov, pač pa je mogoče dati davčne olajšave, če se izpadek nadoknadi z večjim donosom radi reforme. Poleg tega je namen davčne reforme, ves davčni sistem poenostaviti. Tako se n. pr. zdrži pet vrst davkov v en sam davek: meščanski davek, pomoč za ustanovitev družine, krizni davek ter pribitek k dohodnini.

Nadalje bodo važne novosti vpeljane tudi ob davčevanju odpisov. S. 1. januarjem 1935 bo mogoče izvršiti odpise ne samo nadomestnih delov v celoti, ampak sploh vseh na novo nabavljenih dolgotrajnih predmetov, ki spadajo v kmetijski ali obrtni naložbeni kapital. Nadalje bodo možni tudi odpisi že omenjenih predmetov za enkrat tudi za nazaj za v letu 1934 nabavljene predmete.

Davčne olajšave za otroke bodo povečane in sicer na ta način, da se bo povečal odbitek pri dohodnini, ki se ravna po številu otrok.

Da se favorizira povečanje števila prebivalstva, ostanejo še nadalje v veljavi oprostitve od posebnega davka, če ima kdo zaposlene hišne posle. A n ta način hočejo doseči, da bi se prevelika ponudba hišnega personala tudi v resnici zaposlila, poleg tega pa je razvidno iz tega, da Nemci ematrajo povečanje zaposlenosti poslov za socialno dejanje. Reforma računa tudi s tem, da bi se zmanjšala dohodnina za one, ki zaposlujejo več poslov.

Nadalje vsebuje nemška davčna reforma olajšave za pretvarjanje delniških družb v navadne trgovske družbe in posamezne tvrdke. V bodeče se znižuje najemninski davek za 25 odstotkov itd. Vse to so zanimive in poučne novosti, ki kažejo, da je davčni problem treba reševati tudi s te strani.

koliko nazadovali, večji pa je promet. Toda ostali državni papirji so nadalje izredno čvrsti in beležijo v primeri z večerašnjim dnem znatna tečanja izboljšanja. Posebno znaten je promet v državnih papirjih na belgrajski borzi, dočim je bil promet na zagrebški borzi samo v vojni škodi in sicer 700 komadov.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71—72, agrarji 38—38,50, vojna škoda 320—322, begl. obv. 54—56, 8% Bler. pos. 62—63, 7% Bler. pos. 58,50—59, 7% pos. DHB 68 den., Kranj. ind. 200 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 71 den., agrarji 39 den., vojna škoda 321—324 (320, 322, 320), 7. 322—325 (324), 8. 322 den., 9. 10. 11. 324 den., 12. 324—326 (325), 6% begl. obv. 56,25—59, 8% Bler. pos. 66 den., 7% Bler. pos. 59,25—61, 7% pos. DHB 68 den. — Delnice: Narodna banka 3950 den., Priv. agr. banka 219—220 (219), Osj. sladk. tov. 140 bl., Osj. livarna 145 bl., Impex 50 den., Trboveljska 90 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71,50 den., agrarji 38,50 den., vojna škoda 320—321 (324, 318), 9. 320—320,50 (323, 320,50), 12. 320—321 (322, 320), 6% begl. obv. 56—56,25 (56,25, 55,75), 8% Bler. pos. 66—67 (66,50), 7% Bler. pos. 59,50—60 (59,50), 7% pos. DHB 68 den. — Delnice: Narodna banka 4030 bl. (4030), Priv. agr. banka 218—219 (218).

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal neizpremenjen. Pšenica stane danes sremska 107,50—110, gornje-baška 79 kg težka 110—112, okolica Sombor 107,50 do 110, banaška trenutno nima fiksirane cene. Vse to so cene za novo blago, dočim stane stara prekmurska 122,50—125. Moka je nekoliko popustila in stane po kakovosti 195—205. Koruza je nadalje čvrsta in stane baska 105—107,50.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno.

10000 milj.
Aleksandrija—Barcelona
via Helsingfors

Mobiloil

Gornja po Ford Motor Company organizirana ekspedicija tovornih avtomobilov je dospela v Jugoslavijo. Gre skozi sledeča mesta: Vršac, Beograd, Osijek, Zagreb, Koprivnica.

Uporablja izključno

za mazanje
motorjev

za pogon in
diferencijal

Mobiloil „A“ Mobiloil „C“

po MOBILOIL priporočilni listi

To dejstvo govori samo zase

STANDARD-VACUUM OIL COMPANY OF JUGOSLAVIA, INC.

Naznanila

Ljubljana

1. Občni zbor »Stavne zadruge Slomškov dom v Ljubljani«, r. z. s. o. z. bo v petek, 20. julija ob 6 popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnstva in nadzornstva; 2. potrjevanje računskega zaključka za l. 1933; 3. sludajnosti. Člani vkladno vabljeno! Načelnstvo: 1. Kino Kodeljevo: Danes in do vključno ponedeljka: »Ob svitu zore in moja želja si Ti.« 1. Nočno službo imajo lekarni: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Uštar, Sv. Petra cesta 78 in mr. Hočevar, Celovška cesta 34.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 13. julija: 12.15 Zvonovi mi pesem, o. deklet (Slovenke pojo narodne na ploščah) 12.45 Poročila 13.00 Čas, reproduciran klavirski koncert 13.30 Radijski orkester 13.30 Izlet za nedeljo: Po loškem gosposdstvu (A. Gaber) 19.00 Radijski orkester 19.30 Narodna odbrana 20.00 Prenos iz Zagreba 22.00 Čas, poročila, lahka glasba.

Drugi programi:

PETEK, 13. julija. Beograd: 19.00 Narodne pesmi 19.30 Naša planinska mesta, predavanje 20.00 Prenos iz Zagreba — Zagreb: 20.00 Klavirski koncert 20.30 Vokalni koncert 21.00 Koncert na violončelu 21.30 Vokalni koncert — Dunaj: 17.30 Koncert 19.10 Godba na pihala 20.00 Apotekar Friedl, ljudska igra 21.30 Nova ustava — Budimpešta: 19.45 Plošče 21.00 Lahka glasba 22.20 Ciganska glasba — Milan-Tret: 20.45 Simfonični koncert — Rim: 20.45 Orkestralna glasba 22.00 Opereta »Norimberška lutka«, Adam — Praga: 19.10 Na Vitavi 19.45 Stara Praga v Nerudovih delih 20.50 Češka glasba v Franciji 21.15 Nova violinska glasba — Brno: 21.25 Slovenski zbori 21.25 Novolete za klavir, Schumann — Bratislava: 19.10 Violina in harfa 21.40 Duo za dve pišalki, Mozart — Varšava, 20.12 Orkestralni in celokoni koncert 22.00 Lahka glasba — Nemčija: 20.15 Noč v starom kónigberškem sodišču, reportaža.

Poizvedovanja

Kanarček se je zgubil. Najdite ga prosimo, naj ga proti nagradi odda Tabor 5, pritičje, desno.

Simončič Maks:

Galicija

18

»Saj je dovolj neumno, da smo splah prilezli smekaj,« godrnja Zmuzne. »Če bomo takole koie-bali iz enega kraja v drugega, polje pa spet nazaj, ne bo nikoli konca te drekeve vojne.«

»Počakaj, da se pošteno začne, polje boš šele cvillil: ga draži Lebinger. »Takšne ti uganja, kakor da ni drugega človeka pri stotnjici razen njega,« nam razklada medtem, ko si grize nohte. »Čez dan samo godrnja in mrmra, ponoči pa smrči, da bi še mrtvega zbudil; živ človek pa sploh ne more zaspati ob takšnem grmenju. Danes ponoči sem ga najmanj desetkrat sunil pod rebra, pa se še zmečnil ni; šele potem, ko sem z blatom zamašil tisti njegov meh, je bilo nekoliko bolje.«

»Ravno prav, da vem, kdo je bil tisti prasec,« grči Zmuzne, pa se premaga, ko opazi, da se drugi smeji. »Vrnil ti pa bom, to ti že naprej povam! Še sam ne boš vedel, kdaj jo boš izkupil.«

»Pustita no te neumnostil: ee hudeje narednik Zahrastnik. »Ti, Zmuzne, si dovolj star, lahko bi te že pamet srečal.«

»Saj prav zato, ker sem star, ne pustim, da bi me takile otročaji zafkravali,« se usaja Zmuzne, ki se ne more pomiriti. »Vse narobe je dandanes na svetu. Takile otročaji hočejo več vedeti ko stari, izkušeni ljudje.«

»Le mir, le mir!« miri narednik, ko vidi, da hoče Lebinger odgovarjati. »Takrat, ko boste prinesli zdravo kožo domov, se kavsajte, tukaj pa ei bodite tovariši in ne babnice, ki ne znajo drugega kot brusiti jezike. Navsezani ete drug na drugega, vsi morate enako trpeti — mladi in stari.«

Mir je trenutno res sklenjen, toda take pridige navadno ne rodijo posebnega sadu. Takšna majhna prekanja so že nekaj vsakdanjega in zato jih tudi nihče ne vzame pretesno, ker niso tako budo

mišljena, kakor se slišijo. Nejevoljni smo pač, jezni sami nase in vsemu temu moramo dati duška na ta ali oni način.

Oster, kovinast pok, kateremu sledi živahno brenčanje in potem spet pok, trd in rezek. Vidimo nekakšne črne, velike kepe, ki se motajo po močvirju, in ljudi, ki bežijo proti spodnjemu koncu truge.

In spet preseka zrak euh udarec, kakor bi počil z bičem v hladnem, meglenem jutru, samo pototerjen v svoji moči, prodirajoč ušesa, da kar zaboli v glavi. Njemu sledi drugi, tretji in potem spet: eden, dva, tri; eden, dva, tri — v kratkih presledkih, kakor na vežbališču. Za vsakim strelom vzplava nad nami belodrež oblaček; gnan od vetra se podi proti zapadu, kjer nam počasi izginja izpred oči.

»Zaradi takega pikanja se pa že ne spleča dirkati,« se norčuje nekdo iz bežečih, ko je bombardiranje končano.

»Onele tam je pa le prekalobilo,« kaže Bogataj na črne kepe, ki leže nepremično v vodi ne daleč od nas in katere skušajo sanitejci spraviti na suho.

»Zdaj, ko eo nas zavohali, nam bodo še večkrat posvetili,« meni narednik Zahrastnik, ki je pravkar prišel s spodnjega konca k nam. »A v-a kaže, da se ne bomo več dolgo mudili tukaj.«

Danes jutraj, ko smo že stali na cesti in čakali, da so odveleli vozove po močvirnatih, globoko ugrezajočih se zemlji mimo nas, je kar naenkrat spet začelo sikati in bljuvati na nas. Prva granata je prihrumela naravnost v kuhinjski voz tretje stotnije, ki je še stal v dolini. Zazvenelo in zapelo je v zraku, kakor da je nekdo z orjaško močjo udaril ob kovinsko ploščo. Po zraku so zavihrale čunje in železni okleščki, ki so nato zlovešče sikajoč padali okoli nas. Konja, oparjena od zavrelce, ki je pljusnila iz razbitih kotlov, sta kakor bečna zdrijala dalje. Z okrajki železja, upognjenimi in razcepljenimi od eksplozije, sta mimogrede sejala

grozo in smrt med vojake, ki se jima niso utegnili umakniti. Medtem pa je nad nami šumelo in hrumelo, cvillilo in jokalo kakor na sodni dan. Od časa do časa je z ostrim žvenketom udarjalo v vozove, ki so kakor zagvozdani stali v blatu, ubijalo ljudi in konje, raznašalo ostanke njihovih trupel na vse strani ter škropilo okolico s temnordečo, toplo krvjo.

Počasi, sunkovito so se bližali zdaj ti ostrokljuni, kovinasti pišči tudi cesti. Visoko v zrak so bruhali črne stebre prsti in blata, za sabo pa puščali odprte lijak, ki so se hitro zalivali z zredčnim blatom, s katerim je bila poplavljen ceste.

»Komaj smo odnesli petle: sopiha Lebinger, ko smo pritekli že precej daleč od obstreljevanega ozemlja. Zdaj čakamo, da preneha sovražnik škropiti kotlino. Nekateri bodo morali še nazaj, da izvlečejo nepoškodovane vozove in oskrbe prevoz ranjencev, katerih je gotovo mnogo. Tudi pri našem vodu manjka devet mož, ki so pomagali rinuti vozove in med obstreljevanjem niso več mogli prilezti za nami.

Pri večerajšnjem obstreljevanju smo izgubili dva moža: Smoleta in Kozlevčarja. Prvi je bil sicer še živ, ko so ga našli, a je takoj potem umrl.

»Granata mu je prizanesla,« pravi Kovač, »toda voz je padel nanj in mu zmečkal prni koš. Tako je bil ploščat kakor oprazen kruh. Ko smo ga potegnili izpod voza, nas je samo gledal, toda spoznal nas najbrž ni, kajti oči je imel že napol steklene. Takoj nato se mu je viliha iz ust kri, kakor bi kdo močno odprl vodovodno pipo, in že je bilo po njem. — Kozlevčarja pa sploščka še najti nismo mogli. Jaz in Zmuzne sva medtem, ko so se drugi sukali okrog voze, pomagala sanitejem. Vse sva pretaknila, če bi ga bilo mogoče zaneslo v stran, pa ga ni bilo nikjer. Zmuzne mi je rekel, da jo je skoro gotovo pravočasno odkuril. Tedaj pa sva v nasprotnem koncu globeli zapazila nekakšno umaza-

NOVA MODA V PUDRU

Senzacija sezone

Zadnja moda, ki so jo uvedle elegantne dame, je puder, ki daje koži dovršen »mat« odraz brez bleska ves dan, pa tudi v dežju in vetru.

Ta zadnja novost v pudru je omogočena z novo sestavino, imenovano »smetanovna pena«. Trdka Tokalon je patentirala način izdelave »smetanovne pene«. Tako Vam nudi puder Tokalon vse to, kar je do nedavno uživalo samo nekaj srečnih žensk, ki se niso brigale za to, koliko bodo plačale za svoj puder.

Z uporabo pudra Tokalon polt ne postane samo krasna, temveč ostane tudi sveža in lepa ves dan ne glede na to, kaj delate. Tudi potenje pri najnapornejšem sportu ali pa dolgo plesanje ne more pokvariti lepote nalik vrtničnih lističev, ki jo on daje, kajti puder Tokalon je edini puder s skrivnostjo »smetanovne pene«.

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravni posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravnishva lista.

KUPIM večjo količino jelovih, smrekovih, plank, madiere in lat, dobro blago in blago IV. vrste, vse franko Sušak. Nejasne ponudbe brez točne označbe skrajnih cen, količine vsake vrste, debeline, širine in kdaj je rezano, ne pridejo v poštev. Ponudbe na PUBLICITAS d. d., Zagreb, Ilica 9, pod št. 37.993.

ZASTOPNIKA ZA MLIN

izurjenega, dobro vpeljanega **ist** renomiran baški mlin s prvovrstnimi izdelki. Delkretere z garancijo zaželjeno. Nagle ponudbe s pogoji naj pošljejo krajevni zastopniki na provizijski bazi na PUBLICITAS d. d., Zagreb, Ilica 9 pod »Bačka 1934/35«.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 jutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Izurjene pletilje sprejme za stalno K. Soss, Mestni trg 18. (b)

Prodajalca (-ko)

za drogerijo iščemo za takoj. Ponudbe z navedbo zahtevka na Č. Č. na upravo »Slovenca«. (b)

Kmetisko dekle

zmožno vseh hišnih, poljskih del in kuhe, staro 33—40 let, snažno, takoj sprejemem. Plača 180 Din mesečno. Na Gorenjskem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Sposobna« št. 7832. (b)

Službe iščejo

Pošteno dekle gre k otrokom za malo plačo. Ponudbe pod »Pošteno dekle« upravi »Slovenca«. (a)

Vrtnar

s 15 letno prakso, z dobrimi spričevali — išče službo za takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vrtnar« št. 7835. (a)

Prodamo

Semensko ajdo

dobite pri trvdki Fran Pogačnik d. z o. z., Ljubljana, Tyrseva št. 67, nasproit mitnice.

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri **lv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon šte. 2951

Nudimo Vam

za majhen denar dobra oblačila. — A. Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

Celega ocvrtega piščanca

za 16 Din nudi vsak dan gostilna Mevželj, preje Plankar, Dolenjska cesta. Lep senčnat vrt. Izborna vina. (l)

PREMOG drva

Telefon 3934
SLOVŠA
Kolezijska 19

Žalne klobuke

in pajčolane po najnižjih cenah nudi le »Anita« — Ljubljana, Krekov trg 10.

Stoječe ogledalo

veliko, 2,50 X 1,30, z izrezljanim okvirjem, na prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 7820. (l)

Slamnike

moderne, od 25 Din naprej. Vam nudi le »Anita« Ljubljana, Krekov trg 10.

Denar

200.000 Din posojila za veliko in plodnosno podjetje, iščemo. Posredovalci niso izključeni. — Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Varno« št. 7770. (d)

Auto-motor

Tovorni auto,

šestdesedni osebni auto, motorno kolo s prikolico, poceni proda vsled delne likvidacije podjetja mlekarja Bernhard, Maribor.

Inserati

v »Slovencu«
imajo največji uspeh.

ALEKSANDROVO OTOK KRK

NAJLEPŠE KOPALIŠČE GORNJEGA JADRANA

HOTEL VILA LUCIJA

TIK OB MORJU

Penzion Din 55-65 — Prvovrstna postrežba — Zahtevajte prospekte — Ugodne pavšalne cene

Nova uprava Boris M. Plesničar (prej v Park-hotelu na Bledu)

Prodajalna Jugoslovanske knjigarne, prej H. Ničman

Ljubljana - Kopitarjeva ulica 2

si dovoljuje sporočiti cenjenim odjemalcem, da je

razširila svoj lokal, ga okusno opremila in izpopolnila svojo zalogo

Blagovolite si ogledati naše blago: pisarniške in šolske potrebščine, devocionalije, kipe, križe, slike, foto albume, foto ogliča, albume za razglednice, spominske knjige itd.

Postrežba točna

Cene konkurenčno nizke